

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU

**Aktuální stav bezbariérovosti krytých plaveckých bazénů v SeČ
regionu se zaměřením na potřeby tělesně a zrakově postižených**

Bakalářská práce

Vedoucí diplomové práce:

PaedDr. Karel Kovařovic

Zpracoval:

Jaroslav Hajdů

září 2008

ABSTRAKT

Název práce: Aktuální průzkum bezbariérovosti krytých plaveckých bazénů v SeČ regionu se zaměřením na potřeby tělesně a zrakově postižených

Subject: The current state of barrier-free conditions in indoor swimming pools in Northern Bohemian region with the focus on the needs of the disabled and eye-handicapped.

Cíle práce: Cílem mé práce je zjistit aktuální stav bezbariérového prostředí krytých plaveckých bazénů v SeČ regionu. S pomocí teoretických poznatků vytvořit ucelený přehled, který bude sloužit jako návod pro mapování bezbariérovosti krytých plaveckých bazénů v České republice. Dále zjistit připravenost personálu plaveckých areálů na jednání s tělesně postiženými osobami.

Metoda: Bude proveden terénní výzkum u vybraných zařízení. Zároveň bude provedeno dotazníkové šetření vybrané populace.

Výsledky: Potvrdí nebo vyvrátí předem stanovené pracovní hypotézy a zároveň přispějí k porozumění dané problematiky.

Klíčová slova: tělesné postižení, zrakově postižení, plavecký bazén, bezbariérové prostředí.

ABSTRACT:

Subject: The current state of barrier-free conditions in indoor swimming pools in Northern Bohemian region with the focus on the needs of the disabled and eyehandicapped.

Objectives: The aim of my work is to determine the current status of barrier-free indoor swimming pools in North Bohemian region. With using of the theoretical knowledge to create a comprehensive overview, which will serve as a guide for mapping of accessibility of indoor swimming pools in the Czech Republic. In addition to determine readiness of personnel in swimming pools facilities for dealing with the physically handicapped.

Method: It will be carried out the research at selected facilities. It will be carried out questionnaire survey of selected population.

Results: Confirms or refute the pre-defined working hypotheses and also contribute to the understanding of the issue.

Keywords: handicapped, physical disability, visual disability, swimming pool, barrier-free environment

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracoval samostatně a uvedl v ní veškeré zdroje, kterých jsem v práci použil.

Všechny osoby, jejichž snímky jsem použil v příloze, souhlasily se zveřejněním fotografií v mé diplomové práci.

Jaroslav Hajdů

Svoluji k zapůjčení své bakalářské práce ke studijním účelům. Prosím, aby byla vedena přesná evidence vypůjčovatелů, kteří musí pramen převzaté literatury řádně citovat.

[illegible]

OBSAH

1 ÚVOD.....	7
2 TEORETICKÁ ČÁST.....	9
2.1 Charakteristika postižení.....	9
2.1.1 Mezinárodní klasifikace poruch, postižení a hendikepů.....	9
2.1.2 Charakteristika tělesné postižených osob.....	10
2.1.3 Charakteristika zrakově postižených osob.....	12
2.2 Význam tělesných aktivit.....	16
2.2.1 Plavání a pohyb ve vodním prostředí.....	16
2.3 Legislativa.....	20
2.3.1 Mezinárodní dokumenty a úmluvy.....	20
2.3.2 Přístup státu k osobám se speciálními potřebami, programy pro ZP.....	22
2.3.3 Technické normy vztahující se k bezbariérovému prostředí.....	23
3 CÍL A ÚKOLY PRÁCE.....	27
3.1 Cíl práce.....	27
3.2 Úkoly práce.....	27
3.3 Metodika.....	27
4 PRAKTICKÁ ČÁST.....	29
4.1 Metodika výzkumu a volba vzorku.....	29
4.2 Hypotézy výzkumu.....	33
4.3 Výsledky výzkumu.....	34
5 DISKUZE.....	49
6 ZÁVĚR.....	53
7 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	54
8 PŘÍLOHY.....	58

1.ÚVOD

Pohyb je jednou ze základních podmínek existence živé hmoty. Technologický pokrok s sebou přináší mnoho výhod, které usnadňují lidstvu žítí. Tyto technické vymoženosti ulehčují zejména fyzickou práci. Nedostatek pohybu, na který není organismus připraven, je příčinou stoupajícího počtu civilizačních chorob. Tuto skutečnost si uvědomují i státní instituce, investující nemalé prostředky do sportovních areálů a rozvoje pohybových aktivit. Bohužel ne všichni jedinci, kteří mají zájem o aktivní využití volného času, mohou těchto nabídek využít. Do této skupiny patří osoby s omezenou schopností pohybu a orientace. Jednou z nejvýraznějších překážek, které musí překonávat, jsou architektonické bariéry.

Možnost pohybovat se je vnímána jako zcela přirozená věc. Pokud nedojde k jejímu omezení, tuto výsadu ani nevnímáme. V současné době se riziko zdravotního postižení získaného v důsledku nemoci, vrozené vady nebo úrazu neustále zvyšuje. Lékařská péče je u nás na stále vyšší úrovni. Paradoxně nám tento pozitivní jev zároveň přináší také vyšší počet osob se zdravotním omezením. Nedonošené děti, které by dříve nepřežily, bývají nyní díky kvalitní zdravotnické péči zachráněny. Daní za jejich záchranu bývá vývojová vada. Rozvoj automobilové dopravy s sebou přináší alarmující statistiku zvyšujícího se počtu dopravních nehod. I zde lékaři zachraňují život v případech, ve kterých by lékařská věda byla před několika lety bezmocná. Určité omezení (například ve formě snížené mobility, která je následkem dopravní nehody), však zůstává. Stejně jako zdravým lidem, také tělesně postiženým přináší pohyb uspokojení, seberealizaci a zdravotní kompenzaci. Pro zdravotně postiženého člověka má optimální pohybová aktivita nezastupitelný význam také z rehabilitačního hlediska.

Mezi překážky, které musí lidé se specifickými potřebami překonávat, patří architektonické, dopravní a komunikační bariéry. Přístupnost prostranství a staveb je jednou ze základních podmínek aktivní integrace zdravotně postižených do společnosti. Pojem bezbariérovost je často vnímán jako odstranění překážek pro osoby, využívající ke svému pohybu mechanický nebo elektrický vozík. Bezbariérové řešení plaveckých bazénů nemá význam pouze pro takto postižené osoby. Může jej využít široký okruh dalších osob, které mají různá pohybová omezení. Patří sem zejména senioři, matky

s kočárky, osoby dočasně postižené vlivem úrazu, osoby nízkého vzrůstu a další. Obecně lze tento okruh osob definovat jako „skupinu s omezenou schopností pohybu a orientace“. Každý ze zájemců by měl mít zajištěnu přístupnost do krytého plaveckého bazénu nezávisle na cizí pomoci, pokud to míra jeho postižení dovoluje.

Pražská organizace vozíčkářů realizuje projekt Bezbariérová Praha. Tento projekt je realizován již od roku 1995 a vznikl z potřeby tělesně postižených lidí vytvořit vyhovující prostředí pro život na vozíku. V roce 2003 se členové této organizace zaměřili na mapování sportovních komplexů a bazénů. Došli k závěru, že až na výjimky jsou tyto stavby z hlediska bezbariérovosti nevhodné. Objekty by vyžadovaly většinou komplexní přestavbu, která by změnila sledované prostory, zejména v šatnách, toaletách a sprchách. Často se však setkali s názorem, že lidé s poruchou hybného aparátu aktivně sportují jen zřídka, proto není třeba zázemí pro zdravotně postižené příliš upravovat. Z tohoto důvodu od mapování sportovních areálů upustili.

Mají tedy zdravotně postižení zájem o pohybové aktivity? A pokud zájem existuje, jsou nastaveny vhodné podmínky pro realizaci těchto aktivit? Osobně jsem se setkal s několika vozíčkáři či jejich rodiči, kteří se chtěli věnovat plavání, ale architektonické překážky jim tuto činnost znemožňovaly. A právě tito lidé byli podnětem ke vzniku této práce.

Cílem práce je tedy vytyčení optimálních parametrů bezbariérového přístupu krytého bazénu. Při zjišťování těchto parametrů bylo využito současných legislativních předpisů a norem. Dále byly zkoumány reakce samotných tělesně postižených a jejich asistentů. Byli osloveni odborníci, kteří se specializují na vytváření bezbariérového prostředí.

Tyto poznatky by se měly stát podkladem pro celorepublikový průzkum bezbariérovosti krytých plaveckých bazénů. V rámci rovnoprávného zapojení hendikepovaných osob do společnosti je cílem získání grantu, určeného pro odstranění těchto bariér.

2. TEORETICKÁ ČÁST

2.1 DEFINICE POSTIŽENÍ

2.1.1 Mezinárodní klasifikace poruch, postižení a hendikepů

V roce 1980 schválila Světová zdravotnická organizace **Mezinárodní klasifikaci vad, postižení a handicapu (ICIDH - International Classification of Impairments, Disabilities and Handicaps)**. Tato klasifikace rozlišuje mezi poruchou, postižením a handicapem.

Porucha / IMPAIRMENT: ztráta nebo abnormalita psychické, anatomické nebo fyziologické struktury či funkce. Vyskytuje se na úrovni struktury nebo funkce orgánu.

Postižení / DISABILITY : omezení či nedostatek schopnosti jednat nebo vykonat činnost způsobem či rozsahem, který je považován pro člověka za obecnou normu. V běžném životě musí tedy docházet k přizpůsobení při vykonávání běžných aktivit. Takovéto stavy nebo onemocnění mohou být trvalého nebo přechodného rázu.

Handicap: znevýhodnění jedince, které vyplývá z jeho poruch či postižení a omezuje jej v plnění společenské role, která je od tohoto člověka očekávána. Vyjadřuje soubor potíží při zařazení do společenského prostředí. Účelem tohoto termínu je položit důraz na nedostatky v prostředí i v mnoha organizovaných aktivitách ve společnosti. (23)

Podle novější a v současné době stále používanější klasifikace funkčnosti, postižení a zdraví, se klade větší důraz na sociální dopad postižení, než na lékařský náhled.

Rozdělení postižení

- Podle typu postižení – tělesná, senzorická, mentální, kombinovaná
- Vrozená - např. Downův syndrom
- Získaná - např. roztroušená skleróza
- Progresivní – zhoršující se

- Regresivní – zlepšující se.
- Dle závažnosti – mírná, střední, těžká
- Dle doby trvání – dočasná, permanentní (24)

2.1.2 Charakteristika tělesně postižených

Jako tělesná postižení jsou nejčastěji označována přetrvávající, či trvalá snížení pohybové schopnosti. Příčinou jsou změny pohybového a nosného ústrojí, tj. kostí, kloubů, šlach, svalů a cévního zásobení. Dále sem patří poškození a poruchy nervového aparátu, projevující se porušenou hybností. Společným znakem je imobilita nebo omezená mobilita.

Vrozená tělesná postižení

Vrozené vady vznikají poruchou vývoje zárodku zejména během prvních týdnů těhotenství. Na jejich vzniku se podílí řada faktorů, působících v době prenatalní, perinatální a postnatální. Častým postižením je DMO (dětská mozková obrna).

- Etiologie postižení:
- Doba prenatalní: anoxie, toxické vlivy chemických látek, dědičnost, psychická traumata matky, nedonošenost, aj.
- Doba perinatální: dlouhotrvající (protrahovaný) porod, asfixie novorozence, aj.
- Doba postnatální: zánětlivá onemocnění CNS, těžká infekční onemocnění, bronchopneumonie, aj.

Jednotlivé příčiny se mohou kombinovat.

Získaná tělesná postižení

Příčinou vzniku těchto postižení může být deformace, úraz nebo nemoc.

Diferenciace dle druhu postižení:

- 1) *Postižení centrálního neuronu* – příkladem je již zmíněná DMO. Formy poruchy hybnosti:
 - a) spasticita – hypertonická (monoparetická, diparetická, kvadruparetická, hemiparetická)
 - b) extrapyramidová forma
 - c) hypotonická forma
 - d) mozečková forma

- 2) *Postižení periferního neuronu* – příkladem je poliomyelitis anterior acuta
- 3) *Degenerativní postižení svalstva* – progresivní svalová dystrofie. Zde dochází k úbytku svalových vláken, svalové buňky se rozpadají a místo nich vzniká tuk nebo vazivo. (8)

Poranění míchy způsobená úrazem

Velmi častou příčinou upoutání na vozík je poranění míchy. V ČR dochází každý rok ke vzniku zhruba 250 úrazů, při kterých je postižena mícha. Nejčastější příčinou poranění jsou dopravní nehody, dále pracovní úrazy, sportovní úrazy a násilné trestné činy. Pro následky poranění míchy je důležité, v jakém místě došlo k porušení páteře a tím i míchy.

Orientační stanovení následků při poškození některých segmentů:

- Poranění nad čtvrtým krčním obratlem (C1 – C4): ztráta hybnosti všech končetin, poranění bráničního nervu, ztráta schopnosti samostatného dýchání.
- Poranění šestého krčního obratle (C6): pacient hýbe pouze rameny, neohne ruku, neovládá jiné motorické funkce.
- Poranění na přechodu krční a hrudní páteře (C7 - Th1): pacient ovládá triceps, natáhne ruku v lokti, má horší manipulační schopnost ruky.
- Poranění v hrudní části páteře (Th1 – Th12): nejzranitelnější a nejčastěji postižené místo, pacient ochrne na dolní polovinu těla. Projevy postižení se liší dle místa porušení míchy.
- Poranění u druhého bederního obratle (L2): zde mohou být poraněny nervové kořeny, to může znamenat částečné poškození funkce svalstva dolních končetin, pacient není schopen samostatného stoje a chůze, omezená citlivost.
- Poranění na úrovni prvního bederního obratle (L5 – S1, lumbálně-sakrální přechod): zde končí mícha, při jejím porušení má pacient ochrnuty dolní končetiny, porucha funkce svěračů.

Poranění páteře tvoří asi 3% všech úrazů. (16, 24)

Ve vztahu k pojmu bezbariérovost z pohledu tělesně handicapované osoby, uvádí Filipiová (4) dělení do čtyř kategorií.

Do **první kategorie** jsou zařazeni lidé s lehčím tělesným postižením. K pohybu využívají hole, nebo francouzské hole, případně jde o starší osoby.

V **druhé kategorii** jsou osoby, využívající francouzské hole a další protetické a ortopedické pomůcky k stoji a chůzi. Tyto osoby ujdou pouze omezenou vzdálenost,

chůze jim působí značné problémy. Schody jsou pro ně značným problémem, zejména chybí-li zábradlí.

Do **třetí kategorie** patří vozíčkáři. Ti se dělí do několika skupin. V první skupině jsou osoby, které vozík využívají jen pro pohyb venku, protože nemohou delší dobu stát nebo chodit. Další skupina vozíčkářů je trvale upoutána na ortopedický vozík. Tito lidé jsou však zcela samostatní, až na výjimky nepotřebují pomoc druhé osoby. Ve třetí skupině se nachází vozíčkáři, kteří potřebují asistenci druhé osoby. A to buď v menší míře (při hygieně, přesunu na lůžko), anebo kompletně, během celého dne (většinou kvadruplegici).

Ve **čtvrté kategorii** jsou lidé, u kterých je nemoc progresivní. Postižený postupně prochází výše uvedenými kategoriemi.

Existuje velký počet druhů nemocí, úrazů a jejich následků. Také míra závislosti na pomoci druhé osoby je ovlivněna množstvím různých vlivů. Provést kategorizaci není proto vůbec jednoduché.

2.1.3 Charakteristika zrakově postižených

Zrak je jedním ze základních smyslů člověka. Zprostředkovává většinu získaných informací o okolním světě (70-90 % veškerých informací). Lze tedy konstatovat, že oko je nejcennějším smyslovým orgánem. Ztráta zraku přivodí informační deficit. Tento deficit musí zrakově postižený člověk kompenzovat sluchem, hmatem a čichem. Zároveň musí vyvinout nadměrnou pohybovou aktivitu a využít své dosavadní zkušenosti a představy o okolním světě, pokud ke ztrátě zraku nedošlo již v raném dětství (příp. díky vrozené vadě). Významnou roli mají získané zkušenosti v závislosti na věku, kdy ke ztrátě či úbytku zraku došlo. Velmi podstatným faktorem určujícím míru schopnosti vyrovnat se s nepříznivou skutečností omezených zrakových vjemů je zejména samotná struktura osobnosti zrakově postiženého a také podpora ze strany jeho okolí.

Anatomie zrakového ústrojí

Zrakový orgán lze anatomicky rozdělit do dvou základních celků:

1) *Senzorické* (zrakově smyslové)

Senzorická část se dále dělí na tři složky:

- periferní oblast
- zraková dráha
- zrakové centrum

Složení periferní oblasti: oční bulby a jejich přídatné orgány (spojivka, víčka, slzné ústrojí a okohybné svaly).

2) *Motorické* (pohybové)

Průběh zrakové dráhy a zrakového centra:

Světlo procházející rohovkou a čočkou se soustřeďuje na sítnici. Vzniká zde převrácený obraz. Vjemy ze sítnic obou očí se pomocí nervových vláken převádějí do zrakového nervu (II. Hlavový nerv – nervus opticus). V chiasma opticum dojde k částečnému překřížení vláken. V pravém zrakovém svazku vedou společně vlákna z temporální části pravého a nazální části levého oka. Levý zrakový svazek vede vlákna z nazální části pravého a temporální části levého oka. Z chiasma pokračuje zraková dráha dále do Corpus geniculatum laterale. Zde dojde k překódování informací a nervová vlákna zrakové dráhy se rozbíhají jako tzv. optická radiace do zrakového centra mozkové kůry. Ve zrakové kůře je obraz otočen do reálné polohy a interpretován.

Motorickou složku lze také rozdělit na tři úseky: okohybné svaly, okohybné nervy a motorická centra mozkové kůry. Okohybné svaly zajišťují souhru pohybu obou očí při zaměření pohledu na určitý objekt a potřebnou souhru pro příjem kvalitních informací, potřebných pro vnímání prostorových vztahů. Okohybné svaly pracují v devíti pohledových směrech: přímo vpřed, vlevo, vpravo, přímo dolů, doprava dolů, doleva dolů, přímo nahoru, doprava nahoru, doleva nahoru. Na každém oku pracuje šest svalů, čtyři přímé a dva nepřímé.

Úroveň souhry okohybných svalů je závislá na činnosti okohybných nervů. Okohybné svaly jsou inervovány třemi hlavovými nervy. Patří mezi ně nervus trochlearis, nervus abducens a nervus oculomotoris.

Nervové impulsy, vedoucí k pohybu očí vznikají v jednom ze tří motorických center centrálního nervového systému. Centra jsou párová a jejich impulsy jsou podnětem pro binokulární párové pohyby. (12)

Význam zrakového analyzátoru pro orientaci a pohyb

Zrakový analyzátor je nejdůležitějším orientačním a koordinačním orgánem při pohybu člověka v prostředí. Pomocí zraku získáváme informace o vzdálenosti od jiných osob, budov a objektů. V součinnosti s motorickou koordinací umožňuje provádění plánovaných pohybů. Zároveň informuje o tom, jak pohyb probíhá, jaký má směr a rychlost. Tyto činnosti zrakového analyzátoru nelze úplně nahradit ani nejintenzivnější kompenzační činnostmi ostatních analyzátorů. Zrakový analyzátor hraje v orientační úloze člověka základní úlohu. Důležitým faktorem je proto druh a stupeň jeho poškození. Možnosti orientace při pohybu rozlišujeme podle toho, zda jde o pohyb aktivní či pasivní. (8)

Příčiny zrakového postižení

K příčinám postižení zrakového systému řadíme zejména tyto faktory:

katarakta (šedý zákal), atrofie zrakového nervu, strukturální změny, refrakční vady, všeobecné nemoci např. diabetes mellitus, infekční nemoci a úrazy. Onemocnění sítnice (reniopatie) může být způsobeno cukrovkou nebo hypertenzí. Značné procento vrozených vad představují prenatální nebo perinatální faktory, vliv dědičnosti, infekční onemocnění matky v době gravidity a retrolentální fibroplazie.

Rozdělení osob se zrakovým postižením

Osoby slabozraké – zraková ostrost obou očí je snížena a to i s optickou korekcí. Tato vada je orgánová, poškozeno může být zevní i vnitřní oko, zraková dráha nebo zrakové centrum. Vada může být vrozená i získaná, stacionární nebo progresivní.

Osoby se zbytky zraku – schopnost vnímat zrakem je na dolní hraniční míře. Zbytky zraku způsobují deformaci všech zrakových schopností a závažné omezení vytváření správných zrakových představ. Orientace v prostoru za pomoci zraku zpravidla není možná.

Osoby nevidomé – schopnost vnímat zrakem je vyloučena, i přesto že je zachováno určité zrakové čítí (světlocit). Mezinárodní klasifikace chorob definuje nevidomé jako osoby, jejichž ostrost zraku s co nejlepším korekcí se pohybuje od maxima 3/60 po stav, kdy jedinec nevnímá světlo.

Osoby s kombinovanými vadami – u těchto osob je zrakové postižení kombinováno s jiným defektem, např. psychickým, sluchovým nebo tělesným. K jednomu z nejtěžších postižení patří slepohluchoněmota. (11)

Klasifikace zrakového postižení podle WHO (Mezinárodní zdravotnická organizace):

A. Střední slabozrakost

zraková ostrost s nejlepší možnou korekcí: maximum menší než 6/18 (0,30) - minimum rovné nebo lepší než 6/60 (0,10); 3/10 - 1/10, kategorie zrakového postižení 1

B. Silná slabozrakost

zraková ostrost s nejlepší možnou korekcí: maximum menší než 6/60, minimum rovné nebo lepší 3/60, kategorie zrakového postižení 2.

C. Těžce slabý zrak

a) zraková ostrost s nejlepší možnou korekcí: maximum menší než 3/60, minimum rovné nebo lepší než 1/60

b) koncentrické zúžení zorného pole obou očí pod 20 stupňů nebo jediného funkčně zdatného oka pod 45 stupňů, kategorie zrakového postižení 3.

D. Praktická nevidomost

zraková ostrost 1/60, 1/50 až světlocit nebo omezení zorného pole do 5 stupňů kolem centrální fixace, centrální ostrost není postižena kategorie, zrakového postižení 4.

E. Úplná nevidomost

s chybnou světelnou projekcí, kategorie zrakového postižení 5.

Visus je zraková ostrost - poměr vzdálenosti, ze které vyšetřovaný optotypy čte, k vzdálenosti, ze které by je měl číst. Fyziologická zraková ostrost je 6/6. (22)

2.2 VÝZNAM TĚLESNÝCH AKTIVIT PRO ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ

2.2.1 Plavání a pohyb ve vodním prostředí

Plavání a pohyb ve vodním prostředí je významným prostředkem zdravotní péče ve smyslu regenerace fyzických a duševních sil, prevence a kompenzace nepříznivých vlivů na organismus a rehabilitace po úrazech. Zdravotní a korekční účinky plavání vycházejí především ze specifiky prostředí, ve kterém se osoby nacházejí a z charakteru prováděných činností. Voda je příjemné prostředí, které je přirozeně spojováno s čistotou. Nedílnou součástí aktivního pobytu ve vodním prostředí je otužování organismu. Přirozené otužování, které vzhledem ke stylu a způsobu našeho života již téměř vymizelo, je vhodnou prevencí před infekčními onemocněními. Při podráždění pokožky studenou vodou dojde k zúžení cév. Tepelný výdej se zvýší a zároveň je organismus nucen zvýšit svoji aktivitu pro výrobu tepla. Následné zvýšení krevního oběhu příznivě působí na látkovou výměnu.

Plavání je provozováno na úrovni rehabilitační, kondiční i vrcholové. Od počátku nese plavecká výuka zdravotně postižených osob prvky rehabilitace. Snaží se o korektní zvládnutí plavecké techniky a to i s ohledem na daný handicap. Z tohoto důvodu můžeme plavání zařadit do pravidelných volnočasových i sportovních aktivit. Při vlastní realizaci výuky je vykonáván pohyb samostatně, bez závislosti na vozíku a ortopedických pomůckách. Plavání mohou provozovat všichni bez ohledu na typ a rozsah postižení.

Při plavání se všestranně a rovnoměrně zatěžuje svalstvo, výrazně se zlepšuje prokrvení tkání. Do činnosti se zapojují i svalové skupiny, které jsou běžně málo využívány. Je odlehčován podpůrný aparát, především kosti a klouby. Ve vodě je organismus zatěžován srovnatelně jako při obdobných aktivitách na suchu, ale především kloubní aparát není postižován nárazy, vznikající při běhu nebo skocích. Vzhledem k nutnosti zvládnutí specifických dovedností, které vychází z pohybu ve vodním prostředí, se významně rozvíjí prostorová orientace a koordinace řízení pohybů. Vodní prostředí poskytuje zdravotně postiženým samostatnou lokomoci, která je

v běžných podmínkách nemožná (vozičkáři), nebo je ve vodě jednodušší (nevidomí, slabozrací).

Na povrch částí těla, které jsou ponořeny ve vodě, působí hydrostatický tlak, který je vyšší než atmosférický a roste s hloubkou. Vztlková síla působí proti síle gravitační a snižuje tak její účinky. Tato skutečnost má výrazný účinek na provádění cviků ve vodě. Pohyb v jakémkoli směru prováděný proti odporu vody využívá svaly, které jsou na suchu obvykle pasivní a do realizace daného pohybu se nezapojují. Působením hydrostatického vztlaku je odlehčován celý podpůrně pohybový systém a cvičení mohou provádět i osoby s omezenou hybností. Vodorovná poloha těla usnadňuje činnost oběhového systému, srdce nemusí překonávat odpor gravitace při nasávání krve z dolních končetin. Pohybová aktivita ve vodním prostředí je energeticky náročná. Při dodržení zásady dostatečné intenzity a doby trvání může být vhodnou prevencí proti vzniku obezity. Při adaptaci srdečně – cévního systému na pohybové zatížení dochází ke zpomalení klidové srdeční činnosti, zrychlení návratu ke klidovým hodnotám srdeční frekvence po zátěži a účinnějšímu využití kyslíku v pracujících svalech.

Plavání působí příznivě na celkový rozvoj dýchacího systému. Nádech je při plavání ztížen tlakem vody na hrudní koš. Aktivním výdechem do vody, dochází k posílení dýchacích svalů, v důsledku překonávání odporu vody. Zvyšuje se vitální kapacita plic, pružnost a rozpínavost hrudního koše. Vzduch nad vodou je čistý, bezprašný, proto je vhodný také pro alergiky. (13)

Aktivním a pravidelným pohybem ve vodním prostředí lze dosáhnout kladného působení na psychickou stránku osobnosti. Překonáváním překážek, které plavecký pohyb přináší, si cvičenci zvyšují sebedůvěru, je zde možnost seberealizace. Důsledkem zvýšené námahy dochází k využití pozitivního vlivu endorfinů (hormonů vznikajících při pohybové činnosti), odreagování se od každodenních problémů a stresů. (2)

Jako mimořádně vhodnou pohybovou aktivitu pro zdravotně postižené uvádí plavání Bělková (1). Rozvoj jedince, ke kterému dochází vlivem činností ve vodě, dělí do několika oblastí.

V oblasti biologické vyzdvihuje především zvýšení kardiopulmonální činnosti a látkové výměny. Zdokonalené prokrvování tkání je zejména u vozíčkářů vhodnou prevencí vůči otlakům. Plavecká činnost aktivuje nepostižené svaly a stimuluje zbývající funkce postiženého těla. Cvičení ve vodě přispívá ke kompenzaci vadného držení těla. V oblasti neuromuskulární umožňují vodní aktivity zdokonalení percepčně – motorických zkušeností a rozvoj nervosvalové koordinace.

Skupinová aktivita a možnost společné komunikace přispívají k rozvoji sociálních vztahů. Postupné pokroky mohou přinést zvyšující se nezávislost na pomocných prostředcích (berle) i na asistenci jiných osob. Tato rovina je označena jako emočně – sociální. Obsahuje veškeré faktory vyvolávající radost z úspěchu a posílení sebevědomí.

Možnost pohybu ve vodním prostředí je pro zdravotně postižené osoby žádoucí aktivitou. Plavání je lokomoční pohyb těla ve vodě, při kterém člověk využívá zvláštnosti prostředí a účelně se pohybuje v určeném směru – plave. Přírodní vodní plochy nejsou pro plavání příliš vhodné. Nevyhovující je zejména čistota, teplota vody a nestandardní prostředí. Rozvoj plavání je závislý na počtu a vybavení krytých plaveckých bazénů. Umění plavat je vítanou aktivitou pro každého člověka. Je to příležitost k všestrannému pohybu pro udržení kondice, výzva k překonávání překážek, získání sebedůvěry a uznání v kolektivu. (6)

Pravidelná pohybová aktivita je jedním z cílů projektu Kontakt. Jak uvádí jeho autoři (Kovář, Nevrla), tento projekt směřuje od rehabilitace k vrcholovému sportu. Plavání volí jako pravidelnou pohybovou aktivitu, která se stává významnou součástí psychické i fyzické hygieny člověka. U osob se zdravotním postižením vystupují zdravotně prospěšné aktivity ještě výrazněji. Všímají si skutečnosti, že sportovní zařízení jsou většinou bariérová, často chybí odborné vedení a asistence. Sportuje proto jen malé procento osob se zdravotním postižením. Sféra na úrovni rehabilitační a rekreační zůstává prakticky nenaplněna. Pravidelným plaváním by bylo možno předejít mnohým komplikacím, zejména snížení pohyblivosti, kloubního rozsahu a snížení fyzické kondice. Zároveň je plavání účinnou prevencí sekundárních komplikací, např. dekubitů. Cílovou skupinou projektu Kontakt jsou jedinci s míšní lézí, projekt se však nezavírá žádnému typu postižení. Jedním z kroků, vedoucích k naplnění cílů projektu je

i odstraňování architektonických bariér na sportovištích. Aktivita projektu Kontakt vedou k resocializaci zdravotně postižených, ke změnám v přístupu běžné populace. Do popředí musí vystoupit člověk jako osobnost a až poté jeho handicap. (9)

2.3 LEGISLATIVA

2.3.1 Mezinárodní dokumenty a úmluvy

Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením

je jedním ze základních dokumentů, které se Česká republika zavázala dodržovat. Obsahuje tato ustanovení:

Státy, které jsou smluvní stranou této úmluvy...

e) uznávajíce, že zdravotní postižení je koncept, který se vyvíjí a který je výsledkem vzájemného působení mezi osobami s postižením a bariérami v postojích a v prostředí, které brání jejich plnému a účinnému zapojení do společnosti, na rovnoprávném základě s ostatními,

h) uznávajíce rovněž, že diskriminace jakékoli osoby na základě zdravotního postižení je porušením přirozené důstojnosti a hodnoty lidské bytosti, se dohodly na následujícím:

...S cílem umožnit osobám se zdravotním postižením žít nezávislým způsobem života a plně se zapojit do všech oblastí života společnosti, přijmou státy, které jsou smluvní stranou této úmluvy, příslušná opatření k zajištění přístupu osob se zdravotním postižením, na rovnoprávném základě s ostatními, k fyzickému prostředí, ... zařízením a službám dostupným nebo poskytovaným veřejnosti, a to v městských i venkovských oblastech.

... zajistit, aby soukromé subjekty, které provozují zařízení a služby dostupné nebo poskytované veřejnosti, braly v úvahu všechna hlediska přístupnosti pro osoby se zdravotním postižením

Tato úmluva je otevřena k podpisu všem státům a organizacím regionální integrace v sídle Organizace spojených národů v New Yorku od 30. března 2007.

V roce 1999 se konala ve Varšavě **Mezinárodní konference ministrů dopravy (CEMT)**. Byly zde přijaty závazky jednotlivých zemí, respektující potřeby lidí s omezenými možnostmi pohybu a orientace.

Zejména zde bylo konstatováno:

Počet lidí s omezenými možnostmi pohybu a orientace vzrůstá. Lidé s omezenými možnostmi pohybu a orientace tvoří významnou a stále rostoucí část

evropské populace. V souvislosti se stárnutím této populace jejich počet v příštích 50 letech podstatně vzroste. Do roku 2020 bude v Evropě dvakrát více osob nad 65 let věku, než bylo v roce 1960.

Každý musí mít možnost žít nezávislým způsobem života. Jednoznačným a schváleným politickým cílem je vybudování takové Evropy, ve které budou mít občané bez ohledu na zdravotní postižení a věk možnost žít nezávislým způsobem života. Pro dosažení tohoto cíle je nezbytné, aby veřejné budovy, dopravní systémy a infrastruktura byly bez bariér

Přístupnost musí garantovat vlády. Jasnou zodpovědnost za zajištění nejvyšších standardů přístupnosti u navrhovaných i realizovaných projektů mají jednotlivé vlády.

Principy přístupnosti musí být respektovány. Požadavek přístupnosti musí obsahovat minimálně:

Úplný přístup pro vozíčkáře (včetně těch, kteří používají normalizované vozíky ISO), a to i na toaletu, pokud je pro ni místo.

Pomocné vybavení pro osoby se sníženou pohyblivostí (omezenou možností uchopení a rozpažení) nebo rovnováhou – madla, protiskluzové plochy, rukojeti.

Pomocná vybavení pro nevidomé a slabozraké – kontrastní barvy, zřetelná signalizace, přizpůsobené osvětlení, neodrazové plochy, dále také zvuková a vizuální zařízení, dotykové výstražky a orientační systémy.

Pomocná vybavení pro neslyšící a nedoslýchavé – je-li to možné, kromě zvukových zařízení jsou to ještě zařízení vizuální, indukční smyčky a zřetelná signalizace. (18, 20)

Evropská charta sportu

Každý občan naší republiky má právo věnovat se vybraným pohybovým aktivitám. Evropská charta sportu je dokument, který přijaly všechny členské země Rady Evropy. Cílem tohoto dokumentu je zajistit každému možnost sportovat a účastnit se rekreační tělovýchovné činnosti v bezpečném a zdravotně nezávadném prostředí. Jednotlivé státy se dále zavazují umožnit přístup ke sportovním zařízením a činnostem bez jakékoli diskriminace. Budou přijata opatření poskytující všem občanům možnost

sportovat a případně i další opatření, umožňující mladým lidem, projevujícím potenciální schopnosti, ale také osobám či skupinám osob znevýhodněných či tělesně postižených, plně těchto možností využívat. Vlastníci sportovních zařízení učiní nezbytná opatření k tomu, aby handicapovaným osobám, včetně tělesně nebo duševně postiženým, umožnili přístup do těchto zařízení. (19)

2.3.2 Přístup státu k osobám se speciálními potřebami, programy pro ZP

Česká republika patří mezi vyspělé evropské státy. Uvědomuje si svoji zvýšenou zodpovědnost za odstraňování bariér, bránících občanům se zdravotním postižením v plnohodnotné účasti na životě společnosti. Problematikou zdravotně postižených občanů se zabývá **Vládní výbor pro zdravotně postižené občany**, který byl zřízen usnesením vlády ČR ze dne 8. 5. 1991. Jeho cílem je pomáhat při vytváření rovnoprávných příležitostí pro zdravotně postižené občany ve všech oblastech života společnosti. V období 1992 – 2007 byly přijaty tři Národní plány, které mají přispět ke zlepšení podmínek zdravotně postižených občanů. Realizace těchto opatření by měla vést ke zlepšení kvality života zdravotně postižených. V **Národním plánu podpory a integrace občanů se zdravotním postižením na období 2006 – 2009**, se v článku 5. pojednává o Přístupnosti prostředí. Konstatuje se zde, že v moderní společnosti nelze dosáhnout úplného začlenění bez možnosti svobody pohybu. Nedostatečná mobilita je limitujícím faktorem omezujícím práva občanů se zdravotním postižením účastnit se plnohodnotného občanského života. Dále se zde konstatuje, že nepodařilo řešit přístupnost jednotně a koordinovaně. V České republice byla přijata řada nových normativně právních aktů, zcela srovnatelných se standardy Evropské unie.

Vládní výbor pro zdravotně postižené občany a Národní rada zdravotně postižených vyhlásily v roce 2002 **Národní rozvojový program mobility pro všechny**. V dokumentu se charakterizuje aktuální stav bezbariérového přístupu v ČR. Jako jedno z kritických míst jsou označeny bezbariérové přístupy do budov státních a veřejných institucí a služeb. Při zpřístupňování budov je zanedbána potřeba jejich propojení s bezbariérovou pěší trasou či bezbariérovou dopravou v rámci města. (26)

2.3.3 Technické normy vztahující se k bezbariérovému prostředí

Legislativní úprava bezbariérového řešení je stanovena v zákonech a prováděcích vyhláškách. Obsah pojmu bezbariérové přístupnosti a užívání stavby můžeme charakterizovat jako souhrn technických opatření, zajišťujících samostatný pohyb a užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace, tzn. bez pomoci druhé osoby. Limitujícími kritérii technického řešení jsou optimální podmínky vytvořené osobám využívajícím vozík pro invalidy, a zároveň podmínky vyhovující osobám s těžkým smyslovým postižením (nevidomí). Každé řešení, vyžadující pomoc druhé osoby, musí být u staveb občanského vybavení začleněno do provozního řádu jako povinnost obslužného personálu. Tento řád musí být náležitým způsobem zveřejněn. Toto řešení však nesmí znesnadňovat pohyb a užívání stavby ostatním skupinám populace. Musí zde být dodržena zásada, že "navrhování bez bariér je navrhováním pro všechny". (21)

Veškeré požadavky a změny, týkající se bezbariérového prostředí musí mít oporu v zákonných ustanoveních a vyhláškách platných v ČR. Šnajdrová (16) uvádí šedesát čtyři platných norem, které mají spojitost s legislativní úpravou bezbariérového řešení přístupnosti a užívání staveb.

Stavební a technická řešení, která umožňují pohyb zdravotně postižených osob v budovách a veřejných prostorech řeší (v rozsahu této práce) zejména tyto legislativní normy:

- stavební zákon č.183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu
- vyhláška č.369/2001 Sb. o obecných technických požadavcích zabezpečujících užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu
- vyhláška č. 137/1998 Sb. o obecně technických požadavcích na výstavbu
- vyhláška č. 499/2006 Sb. o dokumentaci staveb s ohledem na přístupnost a užívání osobami s omezenou schopností pohybu a orientace.

Schválením stavebního zákona č.183/2006 Sb. nastal výrazný posun v oblasti stavebního práva a problematiky bezbariérového prostředí. Tento zákon definuje pojem bezbariérového užívání staveb a staví jej na úroveň obecných požadavků na stavbu.

Dle § 132, odst. 3, písm. e), přiznává bezbariérovému řešení staveb **veřejný zájem**. Přiznání veřejného zájmu je podstatnou změnou v dosavadní praxi stavebního práva. Stavební úřad může nařídit vlastníku stavby nezbytné úpravy, jimiž se zajišťuje bezbariérový přístup a užívání pozemku nebo stavby. (14, 15)

Důležitou normou v oblasti přístupnosti a bezbariérovosti staveb je Vyhláška **369/2001 Sb., Ministerstva pro místní rozvoj**. Tato vyhláška konkretizuje požadavky, zabezpečující užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace.

Podle této vyhlášky se postupuje **dle § 1, odst. 1, písm. c)** u staveb občanského vybavení v částech určených pro využívání veřejnosti. Termínem občanské vybavení se rozumí stavby určené pro tělovýchovu, rekreaci a sport. Z této vyhlášky je nutno vycházet při posuzování přístupnosti krytých plaveckých bazénů.

Problematiku bezbariérového prostředí řeší **příloha č. 1 k vyhlášce č. 369/2001** následovně:

Úprava povrchů

- Povrch chodníků, schodišť, šikmých ramp a podlah vnitřních komunikací musí být rovný, pevný a upravený proti skluzu.
- Komunikace pro pěší musí být řešeny tak, aby byla důsledně dodržena vodící linie pro zrakově postižené osoby. Překážky na komunikacích pro pěší, zejména stožáry veřejného osvětlení, dopravní značky, stromy, telefonní automaty musí být osazeny tak, aby byl zachován průchozí profil šířky nejméně 1500 mm, tuto hodnotu lze snížit až na 900 mm u technického vybavení komunikací a svislého dopravního značení. Přerušení přirozené vodící linie v délce větší než 6000 mm musí být doplněno vodící linií umělou.
- Překážky na komunikacích pro pěší musí mít ve výši 1100 mm pevnou ochranu (tyč zábradlí, horní díl oplocení) a ve výši 100 až 250 mm zarážku pro slepeckou hůl (spodní tyč zábradlí, podstavec)

Výškové rozdíly

- Výškové rozdíly u přechodů pro chodce, vnějších a vnitřních komunikací nesmí být vyšší než 20 mm, jinak musí být řešeny šikmými rampami.
- Schodiště a šikmé rampy včetně schodišť a šikmých ramp v podchodech
- Schodišťová ramena a šikmé rampy musí být po obou stranách opatřeny madly ve výši 900 mm, která musí přesahovat o 150 mm první a poslední schodišťový stupeň.
- Šikmé rampy musí být široké nejméně 1300 mm.

Chodníky

- Chodníky musí být široké nejméně 1500 mm.
- Chodníky v místech přechodů přes komunikace musí mít snížený obrubník na výškový rozdíl 20 mm oproti vozovce a musí být opatřeny signálními pásy spojujícími varovné pásy s vodícími liniemi. Po celé délce sníženého obrubníku, směrem do chodníku, musí být zřízen varovný pás šíře 400 mm při současném zachování přesahu nejméně 800 mm na obě strany signálního pásu. Obdobně tento pás musí být zřízen i v místech výjezdů z hromadných garáží a parkovišť. Varovným pásem lze nahradit snížený obrubník.

Přechody a nástupiště

- Přechody vybavené signalizací, musí mít samoobslužné zařízení s prodlouženou délkou intervalu.
- Přechody vybavené světelnou signalizací musí být vybaveny též signalizací zvukovou.
- Ovládání samoobslužných signalizačních zařízení musí být umístěno nejvýše 1200 mm od úrovně komunikace pro pěší.
- Nejméně jeden přístup k nástupišti hromadné dopravy musí mít bezbariérové úpravy.
- Nástupiště městské hromadné dopravy a linkové dopravy musí mít výšku nástupní hrany 200 mm a při svém okraji úpravy pro zrakově postižené osoby, které jsou vnímatelné zbytkem zraku (kontrast), nášlapem a slepeckou holí.

Vstupy do budov

- Před vstupem do budovy musí být vodorovná plocha nejméně 1500 mm x 1500 mm, při otevírání dveří ven nejméně 1500 mm x 2000 mm.
- Vstupní dveře musí umožňovat otevření nejméně 900 mm.
- Vstup musí být osvětlen tak, aby nevznikal náhlý a velký kontrast mezi osvětlením vně a uvnitř budovy.
- Výtahy, zdvihací plošiny, pohyblivé schody a pohyblivé chodníky.
- Volná plocha před nástupními místy do výtahů a zdvihacích plošin musí být nejméně 1500x 1500 mm.
- Ovladače v kleci výtahu a na nástupních místech do výtahu musí vyčnívat nad povrch okolní plochy nejméně o 1 mm. Reliéfní značky nesmí být ryté a vpravo od ovladače musí být příslušný Braillův (slepecký) znak s parametry standardní sazby. Pouze na klávesnicové ovladačové kombinaci se Braillův (slepecký) znak neprovádí.

Dveře

- Dveře musí mít světlou šířku nejméně 800 mm.

Hygienická zařízení

- Horní hrana sedátka klozetové mísy musí být ve výši 500 mm nad podlahou, ovládání splachovacího zařízení musí být umístěno nejvýše 1200 mm nad podlahou, po obou stranách klozetové mísy musí být sklopná madla ve vzájemné vzdálenosti 600 mm a ve výši 780 mm nad podlahou. Klozetová mísa musí být osazena tak, aby vedle ní byl prostor šířky nejméně 800 mm, mezi jejím čelem a zadní stěnou kabiny WC bylo nejméně 700 mm. Dveře se musí otevírat směrem ven a musí být opatřeny z vnitřní strany vodorovným madlem. Zámek dveří musí být odjistitelný zvenku. V kabině WC musí být umístěno umyvadlo. Nejmenší rozměry kabiny jsou 1600 mm x 1800 mm, u změn dokončených staveb 1400 mm x 1400 mm.
- Sprchové boxy a sprchové kouty musí mít nejmenší půdorysné rozměry 1400 mm x 1400 mm. Musí být vybaveny sklopným sedátkem ve výši 500 mm nad podlahou umožňujícím boční nebo čelní přístup. Ruční sprcha s pákovým ovládáním, opěrné madlo a mýdelník musí být umístěny v dosahu ze sedátka

Parkoviště a odstavné plochy

- Šířka stání pro vozidla zdravotně postižených osob na parkovištích, odstavných plochách a v garážích musí být nejméně 3500 mm.

Mezinárodní symbol přístupnosti

Mezinárodní symbol přístupnosti je čtverec modré barvy, na němž je vyobrazena bílou čarou stylizovaná postava sedící na vozíku pro invalidy a hledící vpravo. Nejmenší rozměry symbolu jsou 100 mm x 100 mm.

Obr. 1 Mezinárodní symbol přístupnosti

přílohy č.1 a č.2 k vyhlášce č. 369/2001 Sb. (5, 27, 28)

3 CÍL A ÚKOLY PRÁCE

3.1 CÍL PRÁCE

- na základě příslušných právních norem a předpisů ustanovit parametry, určující stav bezbariérovosti krytých plaveckých bazénů
- zjistit aktuální stav bezbariérovosti krytých plaveckých bazénů Libereckého kraje
- zjistit připravenost na jednání a pomoc zdravotně postiženým osobám u pracovníků, vykonávajících funkci plavčíka
- zjistit zájem o plavání a pohybové aktivity ve vodním prostředí
- zjistit nejčastější překážky pro návštěvu plaveckého areálu u osob s omezenými možnostmi pohybu a orientace

3.2 ÚKOLY PRÁCE

- nastudovat zdroje vztahující se k příslušné problematice
- vybrat sledované soubory
- vybrat metodiku pro výzkum
- provést a vyhodnotit šetření

3.3 METODIKA

Soubor č. 1

Soubor, u kterého bude sledován zájem o plavání a hodnocení nejčastějších překážek pro návštěvu plaveckých areálů tvořilo 54 osob s omezenými možnostmi pohybu a orientace ve věku 14 – 61 let.

U souboru č.1 bude proveden kvantitativní výzkum současného skutkového stavu sledovaných zařízení. Bude využita pozorovací technika při terénním výzkumu.

Soubor č. 2

Přípravenost na jednání a pomoc ZP byla zkoumána u plavčků pracujících na sledovaných bazénech.

Soubor č. 3

Pro zjištění aktuální bezbariérovosti byly sledovány všechny kryté plavecké bazény Libereckého kraje.

U souborů č.2 a č.3 bude použito dotazníkové metody pomocí standardizovaného dotazníku. Dotazník č.2 se skládá z uzavřených otázek. V dotazníku č.2 je využito obou dvou forem otázek (uzavřené i otevřené formy). (10)

Hodnocení

Zpracované výsledky potvrdí nebo vyvrátí předem stanovené hypotézy.

4 PRAKTICKÁ ČÁST

4.1 Metodika výzkumu a volba vzorku

Metoda využití standardizovaných dotazníků

Základní metodou pro získání údajů byla forma použití standardizovaných dotazníků. Dotazníky pro plavčíky jsem rozdál s příslušnými instrukcemi osobně. Dotazníky vypracované pro osoby s omezenými možnostmi pohybu a orientace, byly doručeny jednak mnou osobně a také prostřednictvím pracovníků různých dobrovolných organizací a sdružení. (D.R.A.K, SONS, Tyflocentrum Česká Lípa, aj.)

Osloveni byli také asistenti, pohybující se s těmito osobami. Dotazníky byly anonymní, zjišťoval se pouze věk sledované osoby.

Základní informace o souboru č. 1 (osoby s omezenou schopností pohybu a orientace)

Pomocí dotazníků bylo osloveno 54 osob, ve věkovém rozmezí 12 až 61 let. Kriteériem výběru respondenta bylo jeho pohybové či orientační omezení. Nejednalo se pouze o osoby využívající mechanický či elektrický vozík nebo nevidomé osoby, ale osloveni byli i např. senioři s poruchami pohybového ústrojí. Byly kladeny tyto otázky:

1. Věnujete se pohybovým aktivitám?
2. Navštěvujete plavecký bazén (chtěl(a) by jste jej navštěvovat)?
3. Z jakého důvodu nevyužíváte pobyt v plaveckém bazénu?
4. Jaké největší překážky a problémy při návštěvě plaveckého bazénu musíte řešit?

Základní informace souboru č. 2 (plavčíci)

Pomocí dotazníků bylo osloveno devět plavčích, přítomných ve dnech výzkumu na plaveckém bazénu. Dotazník obsahoval tyto otázky:

1. Setkal jste se při výkonu vašeho povolání se zdravotně postiženou osobou, mající problémy s pohybem či orientací?

2. Umíte pomoci osobě se zdravotním handicapem?
3. Umíte pracovat s pomocným zařízením pro vozíčkáře?
4. Je bazén, kde pracujete bezbariérový?
5. Byl jste někdy instruován nebo proškolen pro práci se zdravotně postiženou osobou (v rámci výkonu vašeho zaměstnání)?

Parametry rozhodné pro určení bezbariérovosti krytého plaveckého areálu:

Stav bezbariérovosti byl určen po provedení praktického zkoumání vytyčených parametrů na příslušném plaveckém bazéně. Při určování bezbariérové přístupnosti byla sledována cesta uživatele od nejbližší stanice městské hromadné dopravy (dále MHD), až k samotnému vstupu do bazénu. Při příjezdu automobilem začíná průzkum od parkoviště. Sledované parametry jsou v souladu s citovanými stavebními normami. Uvedené plavecké areály jsem navštívil osobně. Jsou zkoumány zejména tyto parametry:

PŘÍCHOZÍ TRASA (MHD, parkoviště – vstup do budovy)

- Chodník – souvislá vodící linie (přirozená, umělá)
- Signální varovný pás
- Překážky na cestě
- Výška obrubníků, nerovný povrch
- Přejezd pro chodce – akustická signalizace, výškové rozdíly u nájezdů do silnice (max. 2 cm)

VYHRAZENÉ PARKOVÁNÍ

- Počet vyhrazených míst
- Trasa parkoviště – vchod (viz. MHD-Vchod)
- Počet vyhrazených míst
- Trasa parkoviště – vchod (viz. MHD-Vchod)

VSTUP DO BUDOVY

- Vybavenost akustickým majáčkem
- U skleněných dveří signalizační pás na skle
- Manipulační plocha před vchodem (min. 150×100cm)
- Schody (max. 2 cm vysoké)
- Světelný přechod do budovy bez náhlých a velkých kontrastů
- Šířka vstupních dveří (min. 90 cm)

INFORMAČNÍ A ORIENTAČNÍ SYSTÉM

- Informace, prodej vstupenek – výška pultu max. 90 cm nad podlahou
- Tabule s informacemi o bezbariérové trase
- Směrové naváděcí tabule
- Informace o bezbariérovosti na webových stránkách, v infocentrech

POHYB PO BUDOVĚ (AREÁLU)

- Kontrastní linie (stěny - podlaha)
- Barevný kontrast mezi dveřmi a zárubněmi
- Existence překážek ve výšce nad 50 cm od podlahy
- První a poslední schod výrazně kontrastní
- Šířka dveří (min. 90cm)
- Manipulační plocha před nástupem do výtahu
- Ovladače ve výtahu (reliéf min. 1mm vysoký)
- Schodiště (vytvoření přístupové rampy pro vozíky, opatřené madly)

PŘEVLEKÁRNY, HYGIENICKÁ ZAŘÍZENÍ

- Reliéfní označení (šatní skříňky, WC)
- Barevné rozlišení (šatní skříňky, lavičky)
- Manipulační plocha pro vozík u šatních skříněk
- Výšková dostupnost zámků a věšáků
- Horní hrana klozetové mísy ve výšce 50cm nad podlahou
- Vybavení sklopnými madly na WC

- Min. 80cm manipulační prostor u klozetové mísy
- Otvírání dveří směrem ven
- Sprcha vybavena sedátkem, hlavice v dosahu sedátka
- Min. jedna kabina pro ženy a jedna pro muže
- Možnost očisty vozíku

PŘÍSTUPNOST DO BAZÉNU

- Vodící linie v dlažbě, s odbočkami ke schůdkům
- Označení, příp. úprava schůdků do vody
- Bazénový zvedák pro tělesně postižené

DOPLŇKOVÉ SLUŽBY

- Možnost občerstvení (vhodné stolky pro vozíčkáře)
- Uskladnění vozíku
- Slevy na vstupném pro ZTP
- Pozorovatel vyhodnotí dle svého uvážení další poznatky a faktory, které mohou přispět k dalšímu zobrazení skutkového stavu bezbariérovosti sledovaného zařízení.

HODNOCENÍ BEZBARIÉROVOSTI

Na základě zjištěných parametrů je plavecký areál vyhodnocen stupněm jedna až pět:

- Stupeň pět - naprosto nevyhovující, velmi vážné nedostatky ve většině
- Stupeň čtyři - příliš nevyhovuje, v některých oblastech vážné nedostatky
- Stupeň tři - nedostatky a závady nebrání používání, snižují komfort,
lze je odstranit s relativně nízkými náklady
- Stupeň dva - drobné nedostatky, vyhovuje bezbariérovým požadavkům
- Stupeň jedna - vyhovuje ve všech směrech, žádné nedostatky

4.2 HYPOTÉZY VÝZKUMU

Před zahájením výzkumu jsem si stanovil tyto hypotézy:

Hypotéza č. 1

Předpokládám, že osoby s omezenou schopností pohybu a orientace mají zájem o pohybové aktivity prováděné ve vodním prostředí.

Hypotéza č. 2

Předpokládám, že plavčíci jsou proškoleni, jak se mají chovat při kontaktu se zdravotně postiženými osobami a jsou schopni jim účinně pomoci.

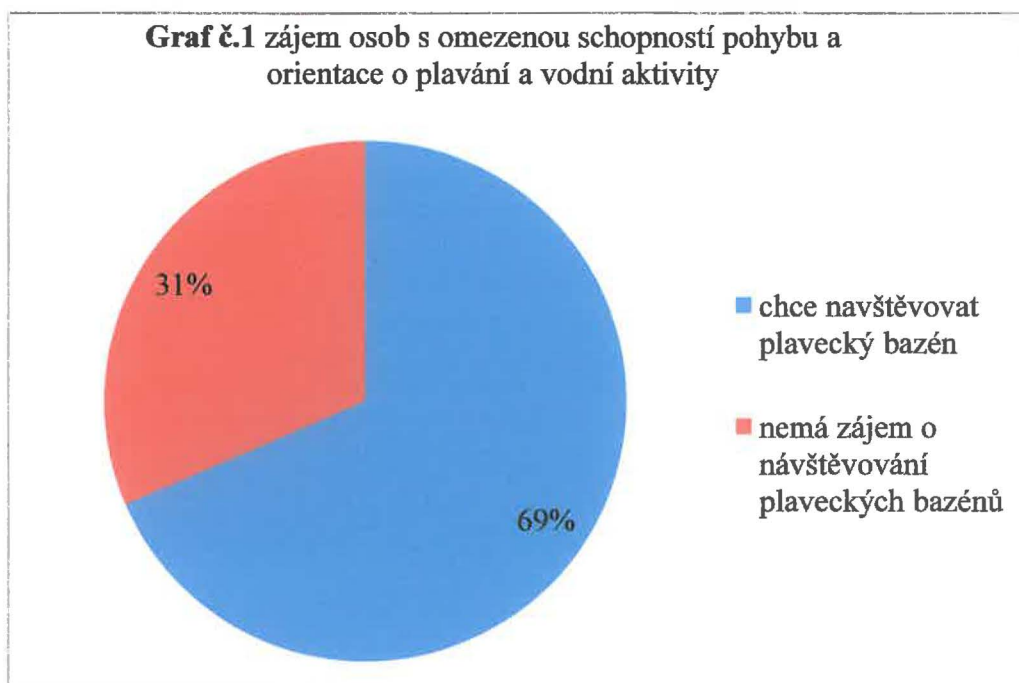
Hypotéza č. 3

Předpokládám, že kryté plavecké bazény v Libereckém regionu nebudou svými parametry vyhovovat osobám s omezenou schopností pohybu a orientace.

4.3 VÝSLEDKY VÝZKUMU

Zájem o pohybové aktivity a nejčastější překážky na plaveckých krytých bazénech (z pohledu osob s omezenými možnostmi pohybu a orientace, příp. jejich asistentů)

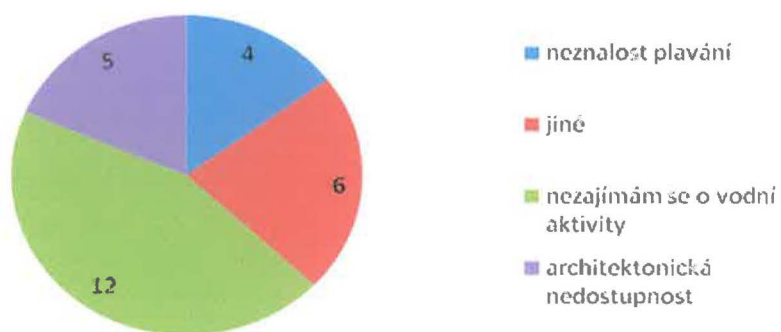
Dotazníkovým šetřením bylo zjišťováno, zda respondenti navštěvují (mají zájem navštěvovat) plavecký bazén. Z celkového počtu 54. dotazovaných, odpovědělo kladně 37 osob, což je 69% dotazovaných. Bylo zaznamenáno 8 odpovědí, kdy respondent uvedl, že se „nezajímá o vodní aktivity“.

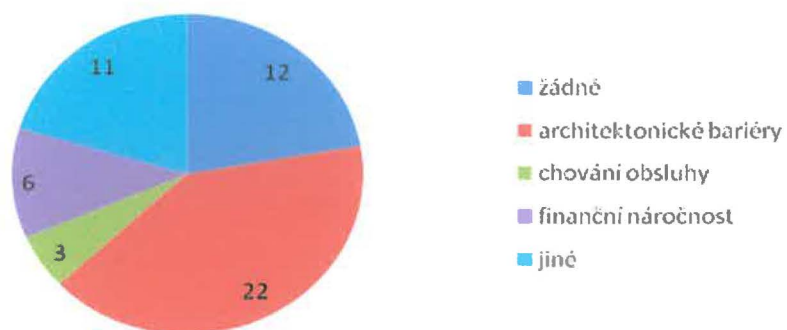
Tímto byl potvrzen předpoklad u hypotézy č. 1. Většina osob s omezenými možnostmi pohybu a orientace mají zájem o pohybové aktivity prováděné ve vodním prostředí.

Další výsledky dotazníkového šetření:

Graf č. 2 přehled odpovědi osob nevyužívajících plavecké bazény

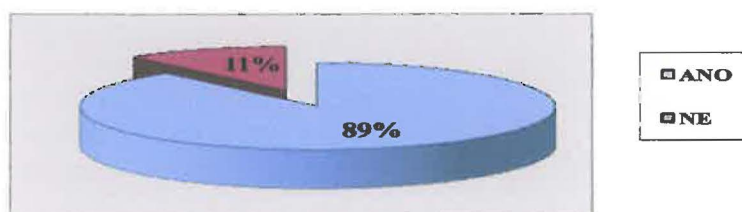
Graf č. 3 nejčastější problémy a překážky, které řeší osoby navštěvující plavecké bazény

Připravenost na jednání a poskytnutí pomoci osobám s omezenými možnostmi pohybu a orientace

Výsledky výzkumu jsou vyjádřeny následujícím grafem:

Graf 4: Profesní příprava plavčků v jednání se ZP osobami

Tímto **nebyl potvrzen předpoklad u hypotézy č.2**. Plavčíci v rámci přípravných či kvalifikačních kursů nejsou informováni o tom, jak se chovat ke zdravotně postiženým osobám a jak jim účinně pomáhat.

Aktuální stav bezbariérovosti krytých plaveckých bazénů v Libereckém regionu

Provedeným šetřením byly zjištěny tyto skutečnosti:

KRYTÝ PLAVECKÝ BAZÉN V JABLONCI NAD NISOU

Příchozí trasa

Zastávka MHD je vzdálena asi 300m od vchodu bazénu. Přejíždění pro chodce nemá světelnou ani akustickou signalizaci. Nájezdy přes komunikaci jsou upraveny. Chodník je dostatečně široký a bez větších nerovností, do možné zóny pohybu nevidomé osoby zasahují větve stromů a keřů.

Parkoviště

Na parkovišti, které se nachází v bezprostřední blízkosti areálu, je jedno parkovací místo vyhrazené pro vozidlo zdravotně postižených osob. Trasa od parkoviště ke vchodu je bez výškových bariér.

Vstup do budovy

Před vchodem, který je otvírán pomocí fotobuňky, je dostatečná manipulační plocha. Na skle je kontrastní pás. Není zde výrazný světelný přechod při vstupu do budovy. Budova není vybavena akustickým majákem pro nevidomé osoby. Vstupní dveře jsou dostatečně široké.

Informační a orientační systém

Ve vstupní hale se nachází informace s optimální výškou pultu, výška pultu u prodeje vstupenek je vyšší. Jsou zde informační tabule. Na chodbách jsou umístěny výrazné ukazatele směru.

Pohyb po budově

Vozičkáři nemusí překonávat žádné výškové překážky, bez problémů se dostane až k bazénu. První a poslední schod je kontrastně označen. Výrazné číselné označení šatních skříněk.

Převlékárny, hygienická zařízení

V přízemí je vyhrazena šatna pro vozíčkáře. Je zde bezbariérové WC a sprcha. Šatna je společná pro muže i ženy.

Přístupnost do bazénu

Okolo bazénu nejsou vodící linie, ani směrové linie ke schůdkům. Bazén je vybaven bazénovým zvedákem. Dle vyjádření plavčků chybí alespoň jedny schůdky s plochými nášlapy a není umožněn nájezd do vířivky.

Doplňkové služby

Osoby ZTP, ZTP/P mají slevu na vstupném, děti do 15 let vstup zdarma. V areálu je vířivka a sauna.

ZÁVĚR

Krytý plavecký bazén v Jablonci nad Nisou byl rekonstruován v roce 2001. Vozíčkář se dostane bez větších problémů od MHD i z parkoviště až k bazénu. Menší komplikací je společná šatna pro ženy i muže. Pro vstup do vody může využít bazénový zvedák. S vozíkem se bez problémů dostane až k bazénu. V okolí bazénu a některých částech budovy chybí vodící linie pro nevidomé osoby. Jako nedostatek lze označit absenci schůdků s plochými nášlapy a nájezdu k vířivkám. Plavčíci byli velmi ochotní, se ZP mají bohaté zkušenosti.

HODNOCENÍ

Tento plavecký areál hodnotím jako **BEZBARIÉROVÝ**, stupněm 2.

KRYTÝ PLAVECKÝ BAZÉN VARNSDORF

Příchozí trasa

Zastávka MHD – není.

Parkoviště

Na parkovací ploše vzdálené cca 150m od vchodu není žádné vyhrazené parkovací stání. Přístupová cesta ke vchodu je nezpevněná, nachází se zde velké nerovnosti.

Vstup do budovy

Před vchodem je dostatečná manipulační plocha. Světelný přechod při vstupu do budovy je vyhovující. Budova není vybavena akustickým majáčkem.

Informační a orientační systém

Není zde orientační plánek. Hrana u pokladního a informačního pultu je ve výšce 130cm.

Pohyb po budově

V přístupu do šaten brání napevno zabudovaná lavička. Při odchodu ze šaten je díky úzkým zárubním a malé manipulační ploše nemožný přístup k bazénu. V budově nejsou orientační ukazatele.

Přístupnost do bazénu

Nejsou zde vodící linie ke schůdkům do vody. Bazén není vybaven pomocným zvedákem.

Převlékárny hygienická zařízení

V šatnách je dostatečná manipulační plocha. Umístění zámků je v odpovídající výšce. Skříňky jsou výrazně číselně označeny. Toalety a sprchy jsou naprosto nevyhovující.

Doplňkové služby

Provozovatel bazénu neposkytuje zvýhodněné vstupné pro ZTP. V budově se nachází bufet, pro vozíčkáře je však nepřístupný.

ZÁVĚR

Krytý plavecký bazén ve Varnsdorfu není osobám s omezenou schopností pohybu a orientace příliš nakloněn. Cesta z parkoviště je nevyhovující. Vstup do budovy je dobře přístupný. Cesta do bazénu je však pro vozíčkáře bez cizí pomoci zcela nemožná. Toalety nevyhovují, jsou zde nedostatečné manipulační prostory, ve sprchách chybí sedátka a madla. Plavčík byl vstřícný a ochotný, s vozíčkáři ani slabozrakými osobami se neseťkává.

HODNOCENÍ

Tento krytý plavecký bazén hodnotím jako **BARIÉROVÝ**, stupeň 4.

KRYTÝ PLAVECKÝ BAZÉN RUMBURK

Příchozí trasa, vyhrazené parkování

Bezprostředně před budovou se nachází parkoviště. Cestou ke chodu nejsou žádné výškové bariéry, široký a pohodlný přístup. Na parkovišti není parkovací místo vyhrazené pro ZTP. MHD – není.

Vstup do budovy

Před vstupem je vyhovující manipulační plocha. Na skleněných výplních jsou kontrastní pásy. Šířka vstupních dveří je vyhovující. Budova není vybavena akustickým majáčkem.

Informační a orientační systém

Není zde výrazný informační, ani orientační systém. Vstupy na šatny a bazén jsou označeny.

Pohyb po budově

Přístupu do šaten brání lavička, která však není napevno zabudovaná. V budově nejsou výrazné vodící linie. Cestou ze šaten k bazénu je nutno zdolat bariéru třiceti schodů, které nejsou opatřeny nájezdovou plošinou pro vozíčkáře.

Přístupnost do bazénu

Bazén není vybaven zvedákem. Pro vstup do vody jsou nevhodné schůdky. Okolo bazénů jsou vodící linie, nenavádí však ke schůdkům do vody.

Převlékárny, hygienická zařízení

Na šatně jsou jednobarevné skříňky, kontrastní vzhledem k podlaze, označené výraznými číslicemi. Mezi skříňkami je dostatečný manipulační prostor. Toalety jsou

zcela nevyhovující, sprchy nejsou vybaveny sedátkem ani madly, chybí zde vodící linie (splývající dlažba).

Doplňkové služby

Informační pult ve vstupní hale je vysoko. Občerstvení se prodává na informacích. Provozovatel neposkytuje slevu pro ZTP.

ZÁVĚR

Až do šaten je pro vozíčkáře vstup poměrně bezproblémový. Výstup do schodů však není absolutně vyřešen. V budově nejsou příliš kontrastní linie. Dle vyjádření plavčíka navštěvují tento bazén vozíčkáři i osoby nevidomé. Velmi problematické je překonání bariéry schodiště, kdy musí plavčík s doprovodem vozíčkáře vynášet. Toalety nevyhovují prostorově, sprchy vybavením. Zejména senioři mají problémy při vstupu a výstupu z bazénu s nevhodnými schůdky. Bohužel zde není poskytována sleva pro ZTP.

HODNOCENÍ

Tento plavecký krytý bazén hodnotím jako **BARIÉROVÝ**, stupeň 4.

KRYTÝ PLAVECKÝ BAZÉN LIBEREC

Příchozí trasa, vyhrazené parkování

Zastávka MHD je vzdálená od chodu asi 70m. Bohužel pro vozíčkáře je přemístění na přechod pro chodce, který je před plaveckým bazénem, bez cizí pomoci nemožný. Musí překonávat asi 10cm vysoké obrubníky. Na chodníku směřujícím od zastávky k přechodu nejsou vodící linie, ani signální kontrastní pás. Již zmíněný přechod pro chodce není zabezpečen akustickou a optickou signalizací. Nájezd do komunikace je postupný, bezproblémový. To má význam především pro návštěvníky využívající nedalekého parkoviště, kde jsou vyhrazena čtyři parkovací místa. I tito návštěvníci musí překonávat asi 5cm vysoký obrubník. Asi 30m od vchodu je jedno vyhrazené parkovací místo. Z tohoto místa se vozíčkář bez problému dostane ke vchodu. Zároveň je chodník opatřen vodícím i signálním pásmem.

Vstup do budovy

Před vstupem je široká manipulační plocha. Prosklené dveře nejsou opatřeny signálním pruhem na skle. Světelný přechod je optimální. Nejsou zde výškové překážky. Jedny ze vstupních dveří se otvírají samočinně za pomoci fotobuňky. Budova není vybavena akustickým majáčkem.

Informační a orientační systém

Ve vstupní hale dostatečně velká informační cedule s ceníkem vstupného. Pomocí barevných obtisků bot jsou vyznačeny směry postupu k šatnám. Pokladna i informace jsou označeny kontrastními velkými písmeny. Na internetových stránkách nejsou informace o bezbariérovosti bazénu. Informační a orientační tabule jsou dostatečně velké a kontrastní.

Pohyb po budově areálu

Cesta na šatnu je dobře vyznačena. Záručně dveří a plochy dveří jsou kontrastně rozlišeny. Při odchodu ze šaten do bazénu návštěvník sestupuje po schodišti. Zde nejsou dostatečné vodící linie, ani kontrastní označení prvního a posledního schodu. Následující schodiště, po kterém se stoupá k bazénu, je již bezchybně kontrastně označeno. Okolo bazénu jsou vodící linie, nejsou tu však vyznačeny odbočky ke schůdkům.

Přístupnost do bazénu

Vozičkáři mohou využít bezbariérového vstupu. Jsou nasměrováni na tzv. dětskou šatnu, kde se převléknou. Za pomoci pracovníka z informací, mohou využít elektrickou plošinu k překonání schodiště. Dále se dostanou do místnosti, ve které se nachází bezbariérové WC a sprcha vybavená sedátkem s madly. Po očištění vozíku dojedou až k bazénu. Schůdky mají vyhovující nášlapné plochy. Bazén není vybaven pomocným zvedákem.

Převlékárny, hygienická zařízení

Výše zmíněné zařízení je bezbariérové. Je společné pro muže i ženy. V areálu se nachází ještě další sprchy a WC. Na podlaze ve sprchách jsou vyznačeny vodící linie.

Sprchy i toalety jsou označeny dostatečně velkými informačními cedulemi. Skříňky na šatnách jsou barevně odlišeny od podlahy, mají reliéfní číselné označení.

Doplňkové služby

V areálu se nachází sauna. Bohužel pro vozíčkáře není přístupná. Také je zde restaurace, kam však díky schodišti nemá vozíčkář přístup. Provozovatel poskytuje slevu pro ZTP a jejich doprovod.

ZÁVĚR

V plaveckém areálu v Liberci vyřešili problematiku bezbariérového vstupu vozíčkářů instalací elektrické plošiny na schodiště vedoucí z dětské šatny. Plošinu obsluhuje samotný vozíčkář, nebo pracovníci infocentra. Tito zaměstnanci jsou pravidelně školeni k používání tohoto zařízení. Po příjezdu na bazén se na požádání ujme vozíčkáře plavčík, který poskytuje pomoc při vstupu do vody. Zvedákem, ani jiným pomocným zařízením není bazén vybaven. Až na malé výjimky jsou v areálu vyznačené kontrastní linie, informační cedule jsou zřetelné a optimálně veliké. Problematická je zastávka MHD. Personál na informacích i plavčíci působili velmi vstřícným dojmem. Bohužel na webových stránkách tohoto areálu se o bezbariérovosti nehovoří.

HODNOCENÍ

Tento plavecký krytý bazén hodnotím jako **BEZBARIÉROVÝ** stupněm 2.

KRYTÝ PLAVECKÝ BAZÉN STRÁŽ POD RALSKEM

Příchozí trasa, vyhrazené parkování

MHD – není. Parkoviště je vzdáleno asi 300m od bazénu. Na parkovišti nejsou žádná místa vyhrazená pro osoby ZTP. Na trase z parkoviště ke vchodu do budovy plaveckého areálu překážky pro vozíčkáře. Nájezdy jsou upravené, povrch je rovný, chodník dostatečně široký a bez překážek. V době provádění výzkum využíval zdravotně postižený návštěvník bazénu parkování před vchodem areálu, částečně však parkoval na trávníku.

Vstup do budovy

Před vchodem je dostatečná manipulační plocha. Nejsou zde žádné překážky ve formě schodů nebo rozdílných výškových profilů. Skleněná plocha je kontrastním poměru se skleněnou výplní. Je zde nevýhodně umístěný zvonek pro přivolání obsluhy.

Informační a orientační systém

Pouze nevýrazný přehled obsazenosti bazénu. Není zde naváděcí a orientační systém k jednotlivým místnostem, ani směrové tabule k bazénu. Kontakt klienta s obsluhou probíhá přes okénko ve dveřích, které je umístěno nadměrně vysoko.

Pohyb po budově

Pohyb po budově je z hlediska osob využívajících mechanický vozík bezproblémový, nejsou zde výškové překážky, pro přemísťování je dostatečný manipulační prostor. Z hlediska zrakově postižených chybí v některých vodící linie.

Přístupnost do bazénu

Bazén není vybaven zvedákem. Hladina vody je cca 20 cm pod úrovní okraje bazénu, což působí problémy především při vystupování z bazénu mimo schůdky. Bazén ohraničuje výrazná kontrastní linie, není zde naváděcí linie ke schůdkům do bazénu.

Převlékárny, hygienická zařízení

Skříňky umístěné na šatně jsou barevně rozlišeny od podlahy. Výška zámků neodpovídá potřebám vozíčkářů. Číselné označení skříněk je málo zřetelné. Manipulační prostor před skříňkami je dostatečný. Skříňky jsou poměrně malé, prostory pro uložení věcí se nachází v nevhodné výšce. Na zdech šatny je vytvořená vodící linie, chybí však ve sprchách, kde je pouze jednobarevná splývající plocha. ve sprchách je jedno sedátko, není však vybaveno madly. Sprcha je příliš vysoko. Toaleta je vybavena sklopnými madly, mísa je však usazena na 10cm vysokém schodu, což je pro vozíčkáře absolutně nevhodné.

Doplňkové služby

V areálu se nachází sauna. Návštěvníci mohou využít automat na kávu, občerstvení zde není provozováno. Informace o bezbariérovosti bazénu nejsou umístěny na webových stránkách. Provozovatel neposkytuje slevy pro ZTP.

ZÁVĚR

Parkoviště je od bazénu poměrně daleko a nejsou zde vyhrazená místa, proto zdravotně postižení využívají parkování před vchodem. Tato informace mi byla sdělena obsluhou a osobně jsem se o tomto přesvědčil. Parkující automobily však částečně stojí na trávníku. Bazén byl před dvěma lety rekonstruován, provedení však není úplně optimální. Zejména řešení toalety absolutně neodpovídá potřebám tělesně postižených osob a je prakticky nevyužitelné. U obsluhy bazénu jsem se setkal s nejnižší ochotou ze všech sledovaných zařízení. Až na jednu poměrně problematickou pasáž při východu ze šatny, se vozíčkář dostane bez větších komplikací až k okraji bazénu. Ve velké většině areálu jsou vodící linie pro zrakově postižené osoby.

HODNOCENÍ

Bazén byl ohodnocen jako **BEZBARIÉROVÝ**, stupněm 3.

KRYTÝ PLAVECKÝ BAZÉN ČESKÁ LÍPA

Příchozí trasa

Nejbližší stanice MHD se nachází 400m od vchodu do areálu. Zájemce o plavání musí překonat vozovku, na které není přechod pro chodce. Chodník není upraven pomocí vodících linií, nejsou zde ani varovné linie. Na trase je nutno překonávat i výškové bariéry.

Vyhrazené parkování

Před areálem je možnost využití parkovací plochy. Nejsou zde vyhrazena parkovací místa pro ZTP. Nájezd z parkoviště před vchod je přizpůsoben pro potřeby vozíčkářů.

Vstup do budovy

Před vchodem je dostatečná manipulační plocha. Na sklech je signální kontrastní pás. Vstupní plocha je rovná, bez výškových rozdílů. Bazén není vybaven signálním majákem.

Informační a orientační systém

Ve vstupní hale je výrazná informační tabule s ceníkem vstupného. Cena pro ZTP zde uvedena není. V prostorách bazénu jsou umístěny dostatečně veliké a kontrastně barevné informační a směrové tabule. Pult u informací je vysoko.

Pohyb po budově

Pohyb po budově je pro vozíčkáře bezproblémový. V prostorech areálu jsou výrazné vodící linie. Dveře jsou dostatečně široké, s optimálním manipulačním prostorem. Na schodišti je instalována mechanická plošina. Nejsou zde výrazné překážky pro pohyb osob se zdravotním omezením.

Vstup do bazénu

Příchozí trasa ze šaten až k bazénu je výrazně označena. Jsou vytvořeny barevné kontrastní linie. Pro překonání schodiště využívají vozíčkáři mechanickou plošinu. Hrany schodů jsou kontrastně označeny a opatřeny bezpečnostním povrchem. První a poslední schod je označen varovným pruhem. Schůdky pro sestup do vody mají široké nášlapné plochy. Bazén je vybaven hydraulicky ovládaným zvedákem. Někteří vozíčkáři využívají k přesunu do vody umělou desku, položenou ke kraji bazénu. Okolo bazénu jsou vodící linie.

Převlékárny, hygienická zařízení

Vstupy do šaten jsou výrazně označeny. Skřínky jsou barevně kontrastní, vzhledem k okolní podlaze a stěnám. Očíslování skříněk je výrazné. Šatny jsou vybaveny sedátkem a madly. Vozíčkáři využívají především zvláštní šatnu, od které jim je poskytnut klíč na informacích. Dle vyjádření plavčků mohou využít pro převlékání i jejich kabinu, kde je polohovací lehátko. Tuto možnost někteří vozíčkáři často využívají. Je zde bezbariérová sprcha i toaleta.

Doplňkové služby

Ve vstupní hale jsou nápojové a potravinové automaty. Osoby ZTP mají hodinový pobyt v bazéně zdarma. Informace o bezbariérovosti nejsou na webových stránkách, dotaz na bezbariérovost neuměla zodpovědět ani pracovnice městského infocentra. V bazénu je možnost bezplatného zapůjčení plaveckých pomůcek.

ZÁVĚR

Zastávka MHD je od vchodu daleko a chodník je nevyhovující. Pro parkování automobilem je možnost využít plochy určené dopravní obsluze. Vstup do areálu, pohyb po budově i vybavení šaten a toalet je zcela bezproblémové. Obsluha má bohaté zkušenosti s osobami pohybově a orientačně omezenými. Pro nevidomou plavkyni dokonce vyrobili speciální pomůcku pro zlepšení její orientace. Dle vyjádření plavčků se někteří vozíčkáři stydí za svůj handicap, proto ke vstupu do vody nepoužívají zvedák. Za fyzické pomoci plavčíka a doprovodu využívají umělou desku položenou k okraji bazénu. Bazénový zvedák je zde hydraulický což usnadňuje obsluhu práci. V areálu jsou výrazné kontrastní plochy a vodící linie.

HODNOCENÍ

Tento bazén hodnotím jako **BEZBARIÉROVÝ**, stupněm 2.

Tab. 1 Hodnocení bezbariérovosti

Plavecký areál	1	2	3	4	5
Česká Lípa		×			
Rumburk				×	
Stráž p. Ralskem			×		
Liberec		×			
Varnsdorf				×	
Jablonec n. Nisou		×			

Z tabulky vyplývá, že čtyři bazény vyhověly požadavkům na bezbariérový přístup. **Stupněm I.** nebyl hodnocen žádný areál. Ve všech zařízeních byly zjištěny některé nedostatky.

Stupněm II. byly hodnoceny tři bazény. Zde je poskytován vysoký komfort jak ze strany vybavenosti areálu, tak také v přístupu zaměstnanců plaveckého areálu.

Stupněm III. byl hodnocen jeden bazén. Zde byly již závažné nedostatky, zejména v naplnění komfortu hygienických potřeb.

Stupněm IV. byly hodnoceny dva bazény. Tyto bazény nevyhověly požadavkům ve většině parametrů. Zde se klienti vyzáží na maximální pomoc ze strany obsluhy a asistenta, což může být důvodem k nenávštěvování sportovního areálu.

Stupněm V., tedy naprosto nevyhovujícím nebyl hodnocen žádný bazén

Z výsledků průzkumu vyplývá, že **nebyla potvrzena hypotéza č. 3** a většina bazénů v libereckém regionu je bezbariérová. Chybí však dostatečná informovanost veřejnosti o této skutečnosti.

5 DISKUZE

Pohyb umožňuje lidem přemísťovat se z místa na místo a získávat tak nové zkušenosti. Bohužel existují překážky, které nám v tomto pohybu brání. Tyto překážky mají různou formu a setkal se s nimi každý z nás. Mohou to být finance, nedostatek času, vzdálenost či zdravotní omezení. Pro zdravotně handicapované občany bývají často neřešitelnou překážkou architektonické bariéry.

Sport pohybové aktivity jsou v životě člověka důležitým prvkem. Rozhodl jsem se proto zaměřit na dostupnost plaveckých areálů. V loňském roce se konala v Brně mezinárodní konference „Bezbariérovost na bazénech a v lázních“. Záštitu nad touto akcí převzal Výbor pro zdravotnictví a sociální politiku senátu Parlamentu České republiky. To podle mého názoru nejen zdůrazňuje význam této problematiky, ale zároveň přináší naději, že si stát uvědomuje svoji nezastupitelnou úlohu při integraci osob se speciálními potřebami do společnosti a bude se aktivně podílet na jejím řešení.

Tématu bezbariérovosti bazénů se ve své práci věnuje Eva Chaloupková. Hodnotila zde kryté plavecké bazény v Praze a z jejích závěrů vyplynulo, že většina areálů je nevyhovujících. Sledované plavecké bazény hodnotila pouze s přihlédnutím k potřebám osob využívajících ke svému pohybu mechanický vozík. (7) Po dohodě se svým konzultantem jsem se rozhodl rozšířit kategorii sledovaných parametrů. Optimální přístupnost plaveckého areálu by měla vyhovovat nejen vozíčkářům, ale i nevidomým, malým dětem nebo seniorům. Zejména demografický vývoj a aktivní přístup k životu v seniorském věku, udává potřebu zaměřit se na kategorii seniorů. Vzhledem k takto velkému rozptylu sledovaných parametrů, bylo velmi obtížné stanovit hodnocení bezbariérovosti. Na některých bazénech byl vyřešen přístup pro vozíčkáře, často však chyběly základní orientační prvky pro slabozraké osoby. Některé části byly obtížně přístupné pro seniory, ti totiž mechanickou plošinu pro vozíčkáře nevyužijí.

V hodnocení byl sledován celkový komfort návštěvníků, od získání informací o plaveckém areálu, příjezdu na parkoviště, až po vstup do bazénu. Bezvadně vybavený a upravený plavecký bazén se bude moci těžko využívat, pokud se k němu nedostaneme

přes překážky na přístupové cestě. Stejně tak musí mít zájemci o plavání možnost získat informaci o bezbariérovosti. Jako příklad mohu uvést liberecký plavecký bazén, který nebyl pro vozíčkáře přístupný. Z tohoto důvodu dojížděli členové libereckého sdružení D.R.A.K do Jablonce nad Nisou. Vzhledem k vysoké finanční náročnosti museli tyto aktivity ukončit. Podařilo se jim zajistit náhradní plavecký bazén v místní základní škole, který však nemá potřebné parametry. Vedení školy jim vyšlo vstříc a vyhradilo hodiny určené k návštěvě bazénu. O tom, že byl liberecký bazén rekonstruován a vybaven zařízením pro vozíčkáře, se dozvěděli až při mé návštěvě, když jsem je kontaktoval při dotazníkovém průzkumu. Dle vyjádření ředitelky společnosti, budou plavecký areál využívat, především vzhledem k lepší integraci svých členů do společnosti. I když tedy mají možnost plaveckého vyžití ve školním bazénu, jsou zde stále pouze jako uzavřená skupina. Zejména pro děti je však důležitý kontakt se „zdravou“ populací. Informace o tom, že liberecký bazén je bezbariérový a mohou jej tedy využívat, se k nim nedostala. Informace o stavu plaveckého areálu a možnosti jeho využití však neměla většina členů zájmových sdružení, které jsem navštívil. Plaveckým areálům, které vyhověly stanoveným požadavkům, byl zaslán dopis, ve kterém je kromě výsledku hodnocení také doporučení uveřejnit informace o bezbariérovosti na webových stránkách a v infocentrech.

Pomocí dotazníků jsem prováděl výzkum, pomocí kterého jsem zjišťoval zájem zdravotně postižených o plavání a pohybové aktivity ve vodním prostředí. Z osobní zkušenosti vím, že odpovědi respondentů často neodpovídají skutečnosti. Nechuť odpovídat na různé „dotazníkové akce“, kterých je v současnosti velmi mnoho, dle mého názoru zkresluje konečný výsledek.

Určitý odstup a nedůvěra k potřebám handicapovaných osob v naší společnosti stále přetrvává. Velice pozitivně mě proto překvapila snaha a zájem některých plavčků o zdravotně postižené osoby. Obava některých zdravotně postižených, že budou na obtíž a v případě problémů jim nikdo nepomůže, je podle mne ve velké většině případů zcela neopodstatněná. Z rozhovorů s plavčíky na jednotlivých bazénech jsem zjistil nejčastější problémy, které se vztahují k bezbariérovému prostředí. Nejčastěji to bylo nevhodné nastupování a zejména vystupování z vody. Toto se dotýká ve velké míře seniorů. Pokud je bazén vybaven atrakcemi (např. vířivka), chybí zde možnost přístupu

k těmto atrakcím, zejména u vozičkářů. Tyto nedostatky by se daly řešit např. pomocí speciálního vozíku, jehož dovozce jsem kontaktoval a potřebné podklady jsem dodal na příslušné bazény. Toto řešení je podle mne vhodné a není finančně náročné.

Při zjišťování podkladů, ze kterých jsem vycházel při hodnocení bazénů, jsem měl možnost hovořit se několika odborníky na problematiku bezbariérovosti. S jejich pomocí jsem si vytvořil teoretickou představu, podle jakých parametrů hodnotit a na co se návštěvách bazénů zaměřit. V orientaci problematiky architektonických bariér zrakově postižených osob jsem měl možnost využít osobního setkání s Mgr. Viktorem Dudrem, který připomínkuje tvořící se legislativní normy při navrhování staveb pro samostatný a bezpečný pohyb nevidomých a slabozrakých osob. Při vytyčování parametrů nutných pro určování bezbariérovosti jednotlivých sportovních areálů jsem vycházel nejen z nejnovějších stavebních norem, ale i z připomínek samotných, zdravotně handicapovaných spoluobčanů.

Pro výhodnější výchozí pozici při jednáních se správci či majiteli areálů, jsem požádal o podporu hejtmána Libereckého kraje. Písemně jsem oslovil také předsedu republikového výboru Národní rady zdravotně postižených pana Krásu.

Odstranění konkrétní bariéry na některém z bazénů je jedním z hlavních cílů této práce. K tomuto účelu směřovala veškerá činnost spojená s touto prací. K získání finančních prostředků, nezbytných k realizaci úprav plaveckých areálů, je potřeba shromáždit podklady, které dávají možnost udělení grantu. Toto se týká jak peněz vynaložených z veřejných zdrojů (obecní úřady, krajské úřady), tak i grantů poskytovaných Evropskou unií. Značný prostor jsem proto věnoval právním normám, vyhláškám a mezinárodním dohodám, které se zavázala Česká republika respektovat. Žadatel o finanční podporu ze strany státu tak vlastně vyžaduje pouze plnění usnesení, jež se vláda zavázala dodržovat. Důležitým argumentem je také význam plavání a pohybu ve vodním prostředí, zejména ze zdravotního hlediska. Vynaložené finanční prostředky se potom navrací ve formě snížených nákladů na zdravotní péči.

Pro získání evropských grantů je výhodnější, pokud je projekt zpracován jako celek. Výzkum by se proto mohl rozšířit na celou Českou republiku. Za pomoci dobrovolníků z řad studentů FTVS UK a členů zájmových organizací, věnujících se

sportu a prožívání volného času zdravotně postižených, bychom se chtěli pokusit provést aktuální zmapování bezbariérovosti krytých plaveckých bazénů v celé České republice.

Odstraňování bariér, které omezují plnohodnotné zapojení zdravotně postižených osob do společnosti, se věnuje mnoho organizací i jednotlivců. V současné době probíhá rozsáhlý projekt vedený Českými drahami. Autoři tohoto projektu se zaměřují nejen na zpřístupnění nádražních budov a vlakových souprav, ale také na dostatečnou přípravu personálu, který se setkává se zdravotně postiženými osobami. Otázkou profesní přípravy plavčíchů jsem se zabýval i ve své práci. Z výsledků průzkumu vyplynulo, že systematická příprava a informovanost o potřebách zdravotně postižených osob, je na kvalifikačních kursech pro vodní záchranáře velmi nízká. Bylo by proto vhodné zohlednit tuto skutečnost v metodické přípravě těchto kurzů. Zkušenosti s ovládáním pomocných zařízení se odvíjejí od stupně jejich vybavení na jednotlivých bazénech.

6 ZÁVĚR

Zdravý člověk, který nemá problémy s mobilitou, si jen těžko dovede představit situaci, do kterých se může dostat zdravotně handicapovaný. Pokud se však ocitne ve stavu, kdy je např. vlivem úrazu nebo dlouhotrvající nemoci handicapován a vyřazen z pravidelného životního rytmu, veškerá problematika imobility a společenské izolace je náhle mnohem realističtější. Existence fyzických bariér dává podnět ke vzniku bariér psychických. Zejména díky aktivitám různých společenských organizací, dochází k postupnému zmírňování problémů a potíží, které zdravotně postižené provází.

„Homo sum et inter homines vivo“ – jsem člověk a žiji mezi lidmi. (3) Mělo by být snahou nás všech naplnit tuto větu a odstraňovat mezilidské bariéry. Pevně věřím, že se mi podaří osobně přispět k zlepšení přístupnosti na některém z krytých plaveckých bazénů.

7 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- 1) BĚLKOVÁ, T. *Halliwickova metoda výuky plavání tělesně postižených*. In sborník Problematika plavání a plaveckých sportů. 1.vyd. Praha: Karolinum, 2001, s.129-130, ISBN 80-246-0324-1.
- 2) ČECHOVSKÁ, I., NOVOTNÁ, V., MILEROVÁ, H. *Aqua – fitness*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 2003. 130 s. ISBN 80-247-0462-5.
- 3) ČERMÁK, J., ČERMÁKOVÁ, K. *Slovník latinských citátů*. 1.vyd. Praha: Universum, 2005. 543s. ISBN: 80-242-1372-9.
- 4) FILIPOVÁ, D. *Život bez bariér*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 1998. 104s. ISBN 80-7169-233-6.
- 5) FILIPOVÁ, D. *Projektujeme bez bariér*. 1. vyd. Praha: Min. práce a soc. věcí, 2002. 104 s. ISBN 80-86552-18-7.
- 6) GIEHRL, J., HAHN, M. *Plavání*. 1.vyd. České Budějovice: Kopp, 2000. 128 s. ISBN 80-7232-126-9.
- 7) CHALOUPKOVÁ, E. *Přístupnost krytých plaveckých bazénů v hlavním městě Praha pro osoby v pohybu odkázané na mechanický invalidní vozík*. Bakalářská práce. UK FTVS Praha, 2006.
- 8) KÁBELE, F. *Tělesná výchova mládeže vyžadující zvláštní péči*. 2. vyd. Praha: SPN, 1976. 256 s. ISBN 60-00-08.
- 9) KOVÁŘ, M., NEVRKLA, J. *Od rehabilitace k vrcholovému sportu*. In Sborník Problematika plavání a plaveckých sportů. 1.vyd. Praha: Karolinum 1998, 105-108s.
- 10) KOVÁŘ, R., BLAHUŠ P. *Stručný úvod do metodologie*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova. 1973. 50s. ISBN 60-60-73.

- 11) KVĚTOŇOVÁ, L. *Základy oftalmopedie*. 1.vyd. Brno: Vensen, 1994. 22 s. ISBN 80-210-0667-6.
- 12) MORAVCOVÁ, D. *Zraková terapie slabozrakých a pacientů s nízkým vizem*. 1.vyd. Praha: Triton, 2004. 204 s. ISBN 80-7254-476-4.
- 13) PERNICOVÁ, H., BĚLKOVÁ, T., JAVŮREK, J. *Zdravotní tělesná výchova*. 1.vyd. Praha: Fortuna, 1993. 182 s. ISBN 80-7168-086-0.
- 14) SKOPEC, J. *Bezbariérové řešení staveb*. 2. vyd. Praha: ABF, 2005. 79 s. ISBN 80-86165-96-5.
- 15) SKOPEC, J. *Stavby bez bariér*. 3. vyd. Brno: Ministerstvo pro místní rozvoj, odbor územního plánování, 1999. 86 s.
- 16) ŠNAJDAROVÁ, H. *Bezbariérové stavby*. 1. vyd. Brno: ERA, 2007. 142 s. ISBN 978-80-7366.
- 17) WENDSCHE, P. *Poranění páteře a míchy*. 1.vyd. Brno: Institut pro další vzdělání pracovníků ve zdravotnictví, 1993. 83 s. ISBN 80-7013-159-4.

Další zdroje:

- 18) *Deklarace práv*. [cit. 23. 2. 2008]. Dostupné z:
<http://www.helpnet.cz/dokumenty/deklarace-prav/286-3>
- 19) *Evropská charta sportu*. [cit. 14. 1. 2008]. Dostupné z:
<http://www.ambike.sportbusiness.cz/legislativa.htm> dokument vydaný MŠMT ČR
- 20) *Charta o přístupu k dopravním službám a infrastruktuře*. [cit. 23.2.2008] Dostupné z: <http://www.brailnet.cz/mobilis/charta.htm>
- 21) *Legislativa*. [cit. 24. 1 .2008]. Dostupné z:
<http://ligavozick.skynet.cz/ip/bariery.php?oblast=9000043#odst5>

22) *Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů.*

[cit. 13. 1. 2008]. Dostupné z:

http://www.uzis.cz/download.php?ctg=10&search_name=instruk%E8n%ED&kind=4&mnu_id=5300

23) *Standardní pravidla pro vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením.* [cit. 25. 2. 2007]. Dostupné z:

<http://vnl.xf.cz/index.php>

24) *Tělesně postižení.* [cit. 12. 2. 2008]. Dostupné z:

<http://zdravotnepostizeni.webovastranka.cz>

25) *Úrazy páteře.* [cit. 13. 2. 2008]. Dostupné z:

<http://www.sestra.cz/scripts/detail.php?id=279639>

26) *Vládní výbor pro postižené občany.*[cit. 22. 3. 2008]. Dostupné z:

<http://www.vlada.cz/cs/rvk/vvzpo/uvod.html>

27) *Zákon č. 369/2001 Sb.*[cit. 24. 2. 2008]. Dostupné z:

<http://www.tzb-info.cz/t.py?t=15&i=309>

28) ZDAŘILOVÁ, R. *Bezbariérové užívání staveb.*[CD-ROM]. In Profesní informační systém ČKAIT, České Budějovice: Grand, 2007.

8 PŘÍLOHY

Seznam příloh:

Příloha č. 1: CD-ROM, obrazová dokumentace zkoumaných plaveckých areálů

Příloha č. 2: vzor dotazníku (osoby s omezenou schopností pohybu a orientace)

Příloha č. 3: vzor dotazníku (plavčíci)

Příloha č. 4: dopis hejtmánovi Libereckého kraje

Příloha č. 5: novinový článek „Českolipský deník“

Příloha č. 6: informační dopis pro plavecké areály (infocentra)

Příloha č. 7: vzor hodnotícího listu při určování bezbariérovosti plaveckého areálu

Příloha č. 2

DOTAZNÍK

Bezbariérové prostředí krytých plaveckých bazénů

Věk: 39 let

Dobrý den,

dovoluji si Vás touto formou požádat o sdělení Vašich stanovisek a postojů k některým otázkám, týkajícím se pohybových aktivit a bezbariérového přístupu v krytých plaveckých bazénech. Vaše spolupráce bude důležitým prvkem při zpracování projektu, který si klade za cíl zpřístupnit kryté plavecké bazény nejširší veřejnosti.

Dotazovaný:

Osoba s omezenou schopností pohybu a orientace (*)

~~Asistent osoby s omezenou schopností pohybu a orientace (*)~~

1. Věnujete se pohybovým aktivitám?

- ☒ a) ANO
- ☐ b) NE

2. Navštěvujete plavecký bazén (chtěl by jste jej navštěvovat)?

- ☒ a) ANO
- ☐ b) NE

(Pro osoby, které nenavštěvují plavecký bazén, lze označit více možností)

3. Z jakého důvodu nevyužíváte pobyt v plaveckém bazénu?

- ☐ a) Nezajímám se o vodní aktivity
- ☐ b) Plavecký bazén pro mne není architektonicky dostupný
- ☒ c) Neumím plavat, nevím jak se pohybovat ve vodním prostředí
- ☒ d) Z jiných důvodů (uveďte z jakých)

plutímci voda

(Pro osoby navštěvující plavecký bazén, lze označit více možností)

4. Jaké největší překážky a problémy při návštěvě plaveckého bazénu musíte řešit?

- ☐ a) Žádné
- ☐ b) Architektonické bariéry (vstup, schodiště, apod.)
- ☐ c) Chování obsluhy
- ☒ d) Finanční náročnost
- ☐ e) Jiné (uveďte jaké)

Děkuji Vám za odpovědi a přeji hezký den.

*nehodící se škrtněte

Příloha č. 3

PLAVECKÝ BAZÉN: Ústí nad Labem

PLAVČÍK

1. Setkal jste se při výkonu vašeho povolání se zdravotně postiženou osobou, mající problémy s pohybem či orientací?

ANO
NE
NEVÍM

2. Umíte pomoci osobě se zdravotním handicapem?

ANO
NE
NEVÍM

3. Umíte pracovat s pomocným zařízením pro vozíčkáře?

ANO
NE
NEVÍM

4. Je bazén, kde pracujete bezbariérový?

ANO
NE
NEVÍM

5. Byl jste někdy instruován nebo proškolen pro práci se zdravotně postiženou osobou (v rámci výkonu vašeho zaměstnání) ?

ANO
NE

6. Připomínky, podněty

Příloha č. 4

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU
Josef Martího 31, 162 52 Praha 6 – Veveřslavín

Vážený pan Petr SKOKAN
hejtman libereckého kraje

U Jezu 642/2a
461 80, Liberec 2

Vážený pane hejtmane,

V současné době probíhá na Univerzitě Karlově v rámci diplomové práce p. Jaroslava Hajdů projekt, jehož cílem je vytvoření bezbariérového prostředí plaveckých krytých bazénů v České republice. První, pilotní oblastí, ve které probíhá mapování a průzkum je Liberecký kraj. Tento projekt probíhá na základě právních předpisů a mezinárodních dohod, které se Česká republika zavázala dodržovat. Zároveň vychází ze současných legislativních norem a právních aktů, přijatých vládou České republiky, zejména z Národního plánu podpory a integrace občanů se zdravotním postižením na období 2006 – 2009.

Cílem projektu je plnohodnotné zapojení osob se sníženou schopností pohybu a orientace do života společnosti. Vzhledem k faktu, že dochází (zejména díky rostoucímu počtu osob ve věku nad 65 let) k rapidnímu nárůstu této populační skupiny, stává se problematika bezbariérového prostředí vysoce aktuální pro širokou skupinu obyvatelstva.

Realizace tohoto projektu jistě nebude jednoduchá, má však rozhodně smysl. Pro náš kraj bude jistě přínosem, pokud se stane první oblastí, která zpřístupní plavecké areály nejširší veřejnosti. Věříme, že jako vrcholný představitel kraje a především člověk s rozvinutým sociálním cítěním se stanete jednou z osobností přispívající k naplnění cíle „Liberecko plave bez bariér“. Za pomoci odborníků, specialistů a veřejných médií je tato realizace jistě uskutečnitelná. Žádáme Vás tímto o vyjádření k tomuto projektu a jeho případnou podporu. Vaše stanovisko zašlete laskavě na adresu, uvedenou v závěru.

Děkuji předkladateli projektu tělesné výchovy a sportu Karel Kovařovic a
katedra plaveckých sportů
Josef Martího 31, 162 52 Praha 6
Jaroslav Hajdů

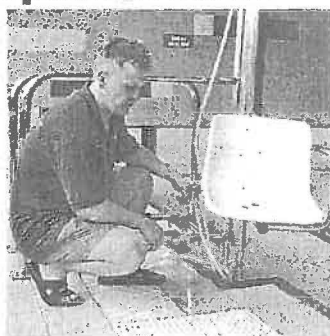
Kovařovic K.

katedra plaveckých sportů, Fakulta TV a sportu UK Praha, J. Martího 31, Praha 6, 162 52

Bazén na Severu je součástí projektu Česko plave bez bariér

Česká Lípa/

Zpřístupnit krycí plavecké bazény co nejširší veřejnosti, zejména pak lidem se smyslovým či pohybovým handicapem, má za cíl projekt s názvem Česko plave bez bariér, jehož pilotní část probíhá v Libereckém kraji.

Jedním z areálů, který byl do projektu zařazen, je plavecký bazén Sever v České Lípě, jehož bezbariérový přístup byl ohodnocen stupněm dva.

Úkolem projektu, na kterém spolupracuje Fakulta tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy, je odstranit z plaveckých bazénů nejen architektonické bariéry, ale také ty lidské. Právě u zmíněného českolipského bazénu byla vysoce hodnocena kvalifikovanost a profesionální přístup personálu. (ph)

Příloha č. 6

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU
Josef Martího 31, 162 52 Praha 6 – Velislavín

Dovolujeme si Vám oznámit, že ve dnech 12.3. – 15.3. 2008 proběhlo v plaveckém bazénu Sever hodnocení bezbariérovosti tohoto areálu. V tomto projektu, vypracovaném ve spolupráci s FTVS UK Praha, byl krytý plavecký bazén vyhodnocen jako BEZBARIÉROVÝ, bez závažných nedostatků, vhodný pro osoby s pohybovým a smyslovým omezením

Pro lepší informovanost veřejnosti vám doporučujeme tuto skutečnost zveřejnit na webových stránkách, informačním středisku, příp. zveřejnit jinou vámi zvolenou formou.

S pozdravem

UNIVERZITA KARLOVA v Praze
předkladatelé: prof. MUDr. Jaroslav Hajců a
prof. MUDr. Karel Kovařík a
katedra plaveckých sportů
Josef Martího 31, 162 52 Praha 6
-2- Jaroslav Hajců

katedra plaveckých sportů, Fakulta TV a sportu UK Praha, J. Martího 31, Praha 6. 162 52

SLEDOVANÉ PARAMETRY	HODNOCENÍ	POZNÁMKY
VSTUP DO BUDOVY		
- dostatečná ploch před vstupem (150 cm *150cm)		
- otevření vstupních dveří (min. 90cm)		
- osvětlení vstupu bez kontrastního přechodu		
-výtahy, zdvihací plošiny, schody		
- vstupní dveře (min. šířka 80cm)		
- kontrastní pásy na sklech u dveří		
- jiné poznatky		
CELKOVÉ HODNOCENÍ		
PARKOVIŠTĚ, MHD		
- parkovací plocha, vyhrazená místa pro ZDP		
-nástupiště MHD (nájedzy pro vozíčkáře, nerovnosti)		
-šířka chodníku, překážky		
- cesta z park, MHD překážky, nájezdy na chodník (max. 20cm), nerovnosti		
- signalizační pás, varovný pás		
- přechod pro chodce (signalizace)		
- jiné poznatky		
CELKOVÉ HODNOCENÍ		